

๖๖๖

๖๖๖

๖๖๖

(๖๖)

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

ปริญญานิพนธ์

ของ

นภาพรรณ อุณาภูล

13 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท 1๒๑๑๖๒

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้  
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน  
(ผศ. ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)  
..... กรรมการ  
(รศ. อาวุธ วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน  
(ผศ. ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)  
..... กรรมการ  
(รศ. อาวุธ วัฒนสิน)  
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม  
(ผศ. ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)  
วันที่ ๒๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

## ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือสนับสนุนให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยสมบูรณ์ ช่วยให้ผู้วิจัยได้เกิดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยใคร่กราบขอบพระคุณท่านผู้มีพระคุณ ไว้ดังนี้

ผศ.ดร.กุลยา            ตันติผลาชีวะ

รศ.อาวุธ              วัฒนสิน

อาจารย์ราศี          ทองสวัสดิ์

ดร.วรรณาก          รักสกุลไทย

ดร.พัชรี              ผลโยธิน

ผศ.ยุพิน              อุปการะนาระ

ผศ.พงษ์พันธ์        พงษ์โสภา

อาจารย์ชมพู่        ไปะกะบุตร

อาจารย์ไชยวัฒน์    เจริญสุข

อาจารย์ไพฑูรย์      ฤกษ์พันธ์

คุณปราชญนา        อุณากุล และลูก ๆ ที่ให้กำลังใจ และคุณครูใหญ่โรงเรียนอนุบาล

บัวเทพ และท่านที่มีพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาที่ได้อบรมเลี้ยงดู และพระคุณ ครู-อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

นภาพรรณ อุณากุล

## สารบัญ

| บทที่                                                     | หน้า |
|-----------------------------------------------------------|------|
| 1 บทนำ.....                                               | 1    |
| ภูมิหลัง.....                                             | 1    |
| จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....                        | 4    |
| ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....                          | 4    |
| ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....                             | 4    |
| ขอบเขตของการวิจัย.....                                    | 5    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                      | 5    |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                     | 8    |
| สวัสดีภาพในโรงเรียนอนุบาล.....                            | 8    |
| การจัดการและการบริการด้านสวัสดีภาพในโรงเรียนอนุบาล.....   | 11   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                                | 31   |
| สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....                           | 34   |
| 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....                          | 35   |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....                              | 35   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....                           | 36   |
| การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....              | 36   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล.....                                  | 38   |
| การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 38   |
| 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                               | 42   |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....                  | 42   |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                                 | 42   |

| บทที่                                 | หน้า |
|---------------------------------------|------|
| 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....   | 60   |
| สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....         | 61   |
| อภิปรายผลการวิจัย.....                | 64   |
| ข้อเสนอแนะทั่วไป.....                 | 74   |
| ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป..... | 75   |
| บรรณานุกรม.....                       | 76   |
| ภาคผนวก.....                          | 81   |
| ประวัติย่อของผู้วิจัย.....            | 93   |

## บัญชีตาราง

| ตาราง                                                                                                                                                                                                                                       | หน้า |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 จำนวน ค่าร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ของกลุ่มตัวอย่างประชากร.....                                                                                                                                                                    | 43   |
| 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพ<br>ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ.....                                                                                                                           | 44   |
| 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ<br>การจัดสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล.....                                                                                                                           | 47   |
| 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ<br>การให้โรงเรียนจัดสวัสดิการ ด้านรถโรงเรียน.....                                                                                                                          | 49   |
| 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ<br>สวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....                                                                                                 | 51   |
| 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ<br>สวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล รวมทั้ง 4 ด้าน.....                                                                                                                  | 53   |
| 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา<br>ต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ<br>ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย<br>รวมทั้ง 4 ด้าน ..... | 54   |
| 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ<br>ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน<br>และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน.....                                 | 55   |
| 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน<br>มีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ<br>ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....                              | 56   |
| 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการด้านอาคารเรียน<br>และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และ<br>ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....                                                      | 57   |

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา นับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการปูพื้นฐานชีวิตทั้งมวลให้แก่เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เป็น -ผู้ใหญ่ ที่มีคุณภาพของสังคมในวันข้างหน้า การศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาที่ต้องมุ่งเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้เกิดขึ้นอย่างมีระบบตามวุฒิภาวะ ด้วยการอบรมสั่งสอนขั้นมูลฐานอันเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติตนของเด็ก (วรรณิ พุกกะวัน. 2539 : 1) โรงเรียนอนุบาลมีความสำคัญมากสำหรับประเทศพัฒนา เพราะการศึกษาในระดับอนุบาลมิใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนอย่างเดียวยังหมายถึงการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้กับเด็กด้วย

เด็กปฐมวัยเป็นวัยสำคัญต่อการพัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ นักจิตวิทยาพัฒนาการยอมรับกันว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบนั้น เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดของชีวิตมนุษย์ การเรียนรู้เหล่านั้นจะมีอิทธิพลต่อชีวิตภายหลังของเด็ก โรงเรียนจะเป็นแหล่งที่ใช้เพื่อการพัฒนาเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่พึงมา รู้จักการควบคุมตามที่ตนเองสามารถปรับตัวให้กับสังคมใหม่ที่มิใช่ของตนเองได้ (พิมแซ สารวิงศ์จันทร์. 2533 : 1) การเรียนในโรงเรียนเป็นทางหนึ่งของการสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก การเปิดโรงเรียนอนุบาลมีทั้งโรงเรียนอนุบาลในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีความจำเป็นกับสังคมมากขึ้น ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาแม้ว่าจะประสบความสำเร็จในการขยายบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับหนึ่ง แต่ก็มีปัญหาในเรื่องความครอบคลุมของบริการและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาสยังขาดโอกาสในการได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ ในปี 2537 มีเด็กกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี เพียงร้อยละ 65.4 ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมระดับก่อนประถมศึกษา เด็กปฐมวัยทุกคนควรได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนปี 2544 และเด็ก 3 - 5 ปี เข้าเรียนก่อนประถมศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี 2544 (คณะบรรณาธิการ. 2540 : 78)

โรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การปรับตัวของเด็กและพฤติกรรมของครูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ เตรียมความพร้อมของเด็กทางด้านวิชาการ การสร้างเสริมให้เด็กเรียนรู้ทางสังคม การดูแลสุขภาพอนามัย และจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ (हररररर नलवलररर, 2535 : 8-9)

ความต้องการโรงเรียนอนุบาลมีมากขึ้นจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2530 พบว่า เด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับการศึกษาในศูนย์ปฐมวัย อนุบาลเด็กเล็ก และระดับประถมศึกษามีเพียงร้อยละ 12 ในขณะที่เด็กส่วนใหญ่ร้อยละ 88 ได้รับการเลี้ยงดูอยู่ที่บ้านหรือนำไปฝากเลี้ยงเท่านั้น (ภักดี ชุตติสุข, 2523 : 156) ปัญหาการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล นอกจากการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาการตามวัยแล้ว ส่วนหนึ่งที่อยู่ปกครองให้ความสนใจมากคือสวัสดิกภาพของเด็กปฐมวัย งานความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถที่จะละเลยไปได้ เนื่องจากในปัจจุบันระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยภายในสถานศึกษาและการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาถูกกำหนดออกมาบังคับใช้ทั้งสถานศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529 : 133)

จากผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่าสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้นมีอัตราสูงทั้งนี้มีสาเหตุสรุปได้ว่า เป็นเพราะเด็กไทยเราขาดจิตสำนึกของความปลอดภัยและจากสถิติอุบัติเหตุในประเทศไทยนั้น ปรากฏว่าเกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนเสียมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งหมด และส่วนใหญ่เกิดแก่เด็กนักเรียนในวัยประถมศึกษา จากผลการทดสอบความรู้ด้านสวัสดิกศึกษาของเด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปรากฏว่าเด็กสามารถผ่านข้อเขียนได้ถึงร้อยละ 79 แต่ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านภาคปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ว่าแม้กระทรวงศึกษาจะได้บรรจุความรู้ด้านสวัสดิกศึกษาสำหรับเด็กไว้มากพอสมควร แต่การเรียนการสอนหนักไปทางทฤษฎีซึ่งเด็กไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (วิจิตร บุญยะโหดระ, 2527 : 34)

สถิติอุบัติเหตุในสถานศึกษา 2537 ของคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ซึ่งรวบรวมโดยศูนย์ข้อมูล พบว่า เด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ได้รับอุบัติเหตุถึงร้อยละ 38.6 สถานที่เกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนพบที่สนามโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 30 รองลงมาเป็นระเบียบอาคารร้อยละ 21.7 และบันไดขึ้นลงร้อยละ 16 ชนิดของอุบัติเหตุที่พบมากคือ การพลัดตกหกล้มบนพื้นระดับเดียวกันเกิดการลื่นลลาโดนวัตถุหรือของมีคม เป็นต้น (คณะกรรมการ

ป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ. 2537 : 3-4) โสภภาพรณ ชัยสมบัติ ให้ความเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลควรเป็นสถานที่ปลอดภัยไม่สกปรก ชุลมุนวุ่นวาย หรือมีโจรผู้ร้าย (โสภภาพรณ ชัยสมบัติ. 2528 : 28) ทั้งนี้เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เขาไม่สามารถป้องกันตนเองได้ความรู้ตามความเข้าใจของเขาอยู่ในระดับความคิดก่อนเกิดปฏิบัติเรียนรู้ตามการรับรู้โดยตรงเท่านั้น (Piaget. 1962 : 42) ด้วยลักษณะดังกล่าวของเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความห่วงใยต่อเด็กมาก ระบบครอบครัวเป็นระบบทางสังคมระบบหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน เพราะนักเรียนทุกคนจะต้องมาจากชุมชนที่อยู่โดยรอบของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้การได้ทราบถึงพื้นฐานความคิดเห็นของบิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนจะทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานในอนาคต (พรสิริ อิงคชัยโชติ. 2527 : 5) และอีกส่วนหนึ่งคือ ความปลอดภัยและสวัสดิภาพของเด็ก

สำหรับสถานศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคลากรทุกระดับต้องดูแลรับผิดชอบ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะจัดบริการหรือเปิดเป็นสถานศึกษาได้ต้องผ่านการจดทะเบียน ซึ่งในการจดทะเบียนขออนุญาตเปิดสถานศึกษา ทางรัฐบาลจะตรวจสอบในเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก เช่น ความสามารถในการดูแลเด็กของครู 1 คน ควรจะดูแลเด็กได้กี่คน ลักษณะอาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ การอนุญาตพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่ การติดตั้งเครื่องสัญญาณไฟ เครื่องดับไฟ การฝึกพาเด็กหนีไฟอย่างถูกต้อง ในต่างประเทศ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ฟিলิปปินส์ จัดให้มีการจัดบริการด้านความปลอดภัยเป็นความสำคัญลำดับแรกของการบริหารการศึกษา สิ่งสำคัญที่กำหนดจัดให้กับเด็ก คือ การให้เด็กเรียนรู้ถึงภัยและอันตรายต่าง ๆ วิธีการรักษาความปลอดภัย รวมถึงการลดอุบัติเหตุต่าง ๆ ในโรงเรียน (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 134-135)

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวประกอบกับการศึกษาทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลในประเทศไทยพบว่า ยังไม่มีมาตรฐานโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องของการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนซึ่งเป็นสวัสดิภาพที่จำเป็นสำหรับนักเรียนอนุบาล ยกเว้นในเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนเอกชนองค์ประกอบที่ 7 และเพื่อการป้องกันปัญหาอุบัติเหตุในโรงเรียนที่พบ เช่น เด็กถูกรถโรงเรียนทับตาย เด็กถูกข่มขืนในโรงเรียน หรือเด็กถูกขังตายในห้องน้ำในช่วงปิดภาคเรียน จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจกับสวัสดิภาพของนักเรียนอนุบาล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนอย่างไร ในด้านอาคารเรียน สนามเด็กเล่น รถโรงเรียนและการจัดสวัสดิศึกษาสำหรับเด็ก

ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการที่ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจะได้พัฒนาการจัดการด้านสวัสดิภาพนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

### **ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า**

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง

### **ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า**

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนตามความต้องการของผู้ปกครองที่เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน และบริการของโรงเรียนด้านสวัสดิภาพนักเรียน ตลอดจนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก เพื่อสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับภัยอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง การป้องกันและการหลีกเลี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองและผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนด้านสวัสดิภาพ การบริการ และการจัดการเพื่อความปลอดภัยแก่นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลด้วย

### **ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า**

#### **1. ประชากร**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาใน โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด 38 เขต มีผู้ปกครองนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 78,442 คน

## 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1068 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตามตารางของยามานะ (Yamane)

## 3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองเกี่ยวกับ

3.1.1 ระดับการศึกษา

3.1.2 รายได้

3.1.3 อาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถโรงเรียน และสวัสดิศึกษา

## ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เกี่ยวกับอาคาร และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถโรงเรียน และสวัสดิศึกษา โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 38 เขต ในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2540

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนอนุบาล หมายถึง สถานที่จัดการศึกษา ที่มีการเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา หรือชั้นอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเป็นโรงเรียนขึ้นอยู่กัคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. สวัสดิภาพนักเรียน หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียน ในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนจากการใช้ การเล่น รวมถึงการบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้สำหรับเด็กนักเรียน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สวัสดิภาพด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะสภาพ และการจัดการพื้นที่อาคาร แสง ความสะอาด สนาม ต้นไม้ และรวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน และเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

2.2 สวัสดิภาพด้านสนามเด็กเล่น หมายถึง บริเวณสนามของโรงเรียนที่อยู่ภายนอกอาคารที่ทางโรงเรียนจัดไว้สำหรับให้นักเรียนได้เล่นกลางแจ้ง การดูแล รักษาความปลอดภัยทั่วไป และรวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุขณะเด็กเล่นหรือทำกิจกรรมในโรงเรียน

2.3 สวัสดิภาพรถโรงเรียน หมายถึง การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียนที่ใช้รถยนต์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการบริการรับส่งนักเรียนจากบ้านถึงโรงเรียนและจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ อาจเป็นรถลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น รถกระบะเล็ก รถตู้ รถเก๋ง หรือรถโดยสารขนาดกลางและขนาดใหญ่

2.4 สวัสดิศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม หรือการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนกระทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจถึงอันตราย ความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง วิธีการป้องกันและการช่วยเหลือตนเองในขณะเกิดอุบัติเหตุ

3. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะเด็กที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดู และส่งเสียค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนของเด็ก เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ฯ ซึ่งในการวิจัยนี้จะหมายถึง ผู้ที่มีบุตร หรือเด็กในอุปการะเรียนอยู่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

4. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียน หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าเด็กจะได้รับ หรือเป็นบริการของโรงเรียนอนุบาลที่ต้องจัดให้กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล เพื่อความปลอดภัยของเด็กด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถโรงเรียน และการจัดสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

5. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของบิดา มารดา หรือผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงดู และส่งเสียให้ค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนของเด็ก โดยมีเด็กที่รับผิดชอบกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

5.1 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ต่ำกว่าประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี

5.2 รายได้ หมายถึง เงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ ที่กำหนดเป็นรายได้ของครอบครัวคิดเป็นจำนวนเงินบาทต่อเดือน แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้  $\leq 5,000$  บาท, 5,001-7,500 บาท, 7,501-10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาท

5.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองของเด็กที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว แบ่งเป็น รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม รับจ้าง และแม่บ้าน/พ่อบ้าน

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. สวัสดิภาพในโรงเรียนอนุบาล
  - 1.1 ความหมายของสวัสดิภาพในโรงเรียน
  - 1.2 มาตรการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน
  - 1.3 ปัญหาอันตรายที่พบในโรงเรียน
2. การจัดการและการบริการด้านสวัสดิภาพในโรงเรียนอนุบาล
  - 2.1 หน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับสวัสดิภาพ
  - 2.2 ความปลอดภัยของอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
    - 2.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน
    - 2.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน
  - 2.3 การจัดสนามเด็กเล่น
  - 2.4 การควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน
  - 2.5 การจัดบริการเกี่ยวกับความปลอดภัย
  - 2.6 การจัดสวัสดิศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยในประเทศไทย
4. สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

#### 1. สวัสดิภาพในโรงเรียนอนุบาล

โรงเรียนอนุบาลเป็นโรงเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อการสร้างเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่งโดยหน้าที่ของโรงเรียนอนุบาลแล้วจะมีได้หมายถึงเฉพาะการเรียนการสอนข้อความรู้แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการดูแลเด็กทั้งทางด้านร่างกายและความปลอดภัยอีกด้วย

### 1.1 ความหมายของสวัสดิภาพในโรงเรียน

สวัสดิภาพในโรงเรียน หมายถึง การให้การศึกษที่ดีถูกต้องและเหมาะสมแก่นักเรียนและประชาชนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนในด้านเกี่ยวกับสวัสดิภาพ (Safety Education) ที่มีจุดประสงค์เนื้อหา และกระบวนการที่จะทำให้เกิดสวัสดิภาพ หรือความปลอดภัยขึ้นทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 17) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การให้การศึกษแก่ประชาชนทุกระดับตั้งแต่อนุบาล ถึงอุดมศึกษาและประชาชนโดยทั่วไปเกี่ยวกับอุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ป้องกันได้ และจะป้องกันอย่างไร จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาที่เรียกว่า สวัสดิภาพ ซึ่งหมายถึง กระบวนการทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ การกระทำ และนิสัย เพื่อให้มีสวัสดิภาพ หรือความปลอดภัยเกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้คนที่ได้รับการศึกษามีจิตสำนึกของความปลอดภัย (Safety Consciousness) หรือสวัสดิภาพนิสัย (Safety Minded) และทุกคนจะต้องช่วยกันร่วมมือให้มีประสิทธิภาพต่อไป (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 6)

เดอร์โรเชและไกเซอร์ (Deroche and Kaiser. 1980 : 162 - 163) ได้กล่าวถึงความหมายของงานด้านความปลอดภัยไว้โดยสรุปว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานทุกวิถีทางที่ทำให้เด็กปลอดภัยทั้งในห้องเรียนและบริการสถานศึกษาไปและกลับจากบ้านและสถานศึกษาอย่างปลอดภัย

ฮิลเดอ์แบรนต์ (Hildebrand. 1984 : 205-206) ได้สรุปถึงความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยต้องพิจารณาถึงอันตรายส่วนของครูและเด็กและการให้การดูแลใกล้ชิด ฮิลเดอ์แบรนต์ ได้เน้นถึงความสำคัญของการประกันภัยสำหรับเด็กที่สถานศึกษาควรจัดให้

สรุปได้ว่าสวัสดิภาพในโรงเรียน หมายถึง การป้องกัน การฝึกหัดและการบริการที่มุ่งถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียนขณะที่ทางโรงเรียนควรจัด

### 1.2 มาตรการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล

อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ทุกขณะโดยเฉพาะกับเด็กเล็ก ๆ ในสถานศึกษา ดังนั้นการบริการให้ความปลอดภัยจึงมีความสำคัญต่อเด็ก ผู้ปกครอง และสถานศึกษาโดยตรง หน้าที่

ของโรงเรียนเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยมี 6 ประการ คือ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529 : 134 - 135)

- 1). สร้างการเรียนรู้ถึงภัยอันตรายต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดบริการและประสบการณ์
- 2). เด็กเรียนรู้วิธีการรักษาความปลอดภัย และป้องกันมิให้เกิดอันตราย
- 3). การให้บริการด้านความปลอดภัย สามารถช่วยปลูกฝังนิสัยเด็กให้รักษาความปลอดภัยได้ด้วยตนเอง
- 4). การช่วยผ่อนคลายความกังวลใจให้แก่ครูและผู้ปกครองในเรื่องอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก
- 5). การลดอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยที่เกิดจากภัยอันตรายต่าง ๆ
- 6). การช่วยลดความสิ้นเปลืองของรายจ่ายที่ต้องใช้เมื่อเด็กได้รับอันตราย

ในหลายประเทศได้กำหนดเกณฑ์ของมาตรฐานการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน และถือเป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญ สำหรับประเทศไทย คณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนไว้ สำหรับให้โรงเรียนเอกชนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับสวัสดิภาพของโรงเรียน เฉพาะเรื่องของอาคารสถานที่ ในองค์ประกอบที่ 7 ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2530)

- 1). มีการจัดทำ ดูแล และตกแต่งให้สถานที่และบริเวณของโรงเรียนอยู่ในสภาพดี สะอาด เรียบร้อย ร่มรื่น ปลอดภัย สวยงาม และสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด
- 2). มีการจัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดีแข็งแรง มั่นคง สะอาด สวยงาม มีระเบียบเรียบร้อยเหมาะสมกับการใช้งานและสภาพของโรงเรียน
- 3). มีการจัดห้องเรียน และห้องประกอบให้เอื้ออำนวยต่อการจัดประสบการณ์ และหรือการเรียนการสอนศึกษาอบรมแก่เด็กและบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็กโดยตรงด้วย

### 1.3 ปัญหาอันตรายที่พบในโรงเรียน

ปัญหาอันตรายที่เกิดขึ้นในโรงเรียน มักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดหรือไม่ได้วางแผนการไว้ล่วงหน้า โดยฝ่ายที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือฝ่ายที่ได้รับอุบัติเหตุ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

เหตุแล้วจะต้องเกิดความบาดเจ็บทั้งร่างกายหรือจิตใจสูญเสียทรัพย์สินหรือชีวิต (นิภา มนูญปิฏ และคณะ. 2522 : 8) ปัญหาอันตรายที่พบเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้และความเข้าใจและทักษะถึงร้อยละ 49.9 (คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ. 2537 : 5) สาเหตุมาจากการพลัดตกหกล้มการถูกของแหลมทิ่มแทง หรือเกิดจากการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ลักษณะของความบาดเจ็บอาจเป็น ช้ำ บวม แดง ใน ซึ่งอาจมีทั้งต้องนำส่งโรงพยาบาล และไม่ต้องนำส่งโรงพยาบาล ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่เกิดนี้สามารถให้การดูแลและป้องกันได้

ผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่าสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้นมีอัตราสูงทั้งนี้มีสาเหตุสรุปได้ว่าเป็นเพราะเด็กไทยเราขาดจิตสำนึกของความปลอดภัยและจากสถิติอุบัติเหตุในประเทศไทยนั้นปรากฏว่าเกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนเสียมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งหมด และส่วนใหญ่เกิดแก่เด็กนักเรียนในวัยประถมศึกษา จากผลการทดสอบความรู้ด้านสวัสดิศึกษาของเด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปรากฏว่าเด็กสามารถผ่านข้อเขียนได้ถึงร้อยละ 79 แต่ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านภาคปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ว่าแม้กระทรวงศึกษาธิการจะได้บรรจุความรู้ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กไว้มากพอสมควร แต่การเรียนการสอนหนักไปทางทฤษฎีซึ่งเด็กไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 34)

สรุปได้ว่าปัญหาอันตรายที่พบในโรงเรียนอนุบาลมีสาเหตุมาจากเด็กยังขาดการปลูกจิตสำนึกการปลูกฝังและขาดประสบการณ์ด้านความปลอดภัย ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลควรจัดการศึกษาโดยสอดแทรกเนื้อหาแบบบูรณาการ ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริงในด้านสวัสดิศึกษา

## 2/ การจัดการและการบริการด้านสวัสดิภาพในโรงเรียนอนุบาล

### 2.1 หน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับสวัสดิภาพ

การจัดการศึกษาระดับอนุบาลนั้นมีจุดหมาย คือ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้ให้บรรลุจุดหมายดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 )

1). การจัดการศึกษาระดับอนุบาล เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดหมาย เพื่อจะส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2). การจัดการศึกษาระดับอนุบาล ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ วิธีการจึงไม่เป็นไปตามระบบการจัด และการใช้หลักสูตรเหมือนกับระดับอื่น จึงเรียกการจัดหลักสูตรระดับอนุบาลประเภทนี้ว่าเป็นแนวการจัดประสบการณ์

3). แนวการจัดประสบการณ์ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับอนุบาล เพื่อให้พัฒนาครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก มิใช่มุ่งจะให้อ่านเขียน

4). ขอบข่ายและเนื้อหาสาระในแนวทางการจัดประสบการณ์ไม่ได้แบ่งเป็น รายวิชา แต่มีลักษณะเป็นการจัดรวมกันเป็นหน่วยการสอน โดยลำดับความยากง่ายของแต่ละประสบการณ์ และจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

5). จัดประสบการณ์ในรูปกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอันจะช่วยเด็กให้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาอนุบาลเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนอนุบาลแต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาล ยังมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสวัสดิภาพของเด็ก เนื่องจากวัยของเด็กเป็นวัยที่ไม่มีสวัสดิศึกษาที่นักเรียนให้การช่วยเหลือตนเองได้ ผู้บริหาร ครู และโรงเรียนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของความปลอดภัย

✓ ปัญหา สมบูรณ์ศิลป์ (2527 : 19) กล่าวถึงหน้าที่หลักของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพ มีดังนี้คือ

1). จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าในด้านอาคาร สถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตามและความเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยในการข้ามถนนของนักเรียนจัดให้มีห้องพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล และผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

2). จัดให้มีการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดี ตลอดจนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างปลอดภัย จนเกิดสวัสดินิสัยในชีวิตประจำวันของตน

หน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพมี 3 ประการ (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 322) คือ

1). จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคาร สถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม

2). จัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียนอย่างพอเพียงและเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดให้มีหัวหน้าพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลและมีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3). การสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นแบบบูรณาการการสอนแบบนี้มีลักษณะหลายวิชาต่าง ๆ กันออกไปและไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะแต่นำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น “ตัวเรา” “ชีวิตในบ้าน” “สิ่งแวดล้อมรอบตัว” เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเป็นโอกาสสอนเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนเหล่านี้

## 2.2 ความปลอดภัยของอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ฟลอริโอ ออลลีส์ และ สเตฟฟอร์ด (Florio, Alles and Stafford. 1979 : 71 - 72) ระบุความมุ่งหมายของงานบริการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1). เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านความปลอดภัย
- 2). เพื่อเสริมสร้างเจตคติต่อการรักษาความปลอดภัย
- 3). ปลุกฝังพฤติกรรมที่ดีในการรักษาความปลอดภัย
- 4). เพื่อสร้างคุณประโยชน์ต่อบุคคล และส่วนรวมในด้านความปลอดภัย

เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งในสามของวัน ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมักเกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนบ่อย ๆ บิดา มารดา และผู้ปกครองมอบหมายภาระหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรม และการดูแลเด็กนักเรียนแทนตนชั่วคราว จึงมีอาจปฏิเสธความรับผิดชอบในการดูแลและจัดการต่าง ๆ ให้เกิดสวัสดิภาพสูงสุดแก่นักเรียนของตน (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2527 : 322)

โรงเรียนอนุบาลควรให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้ง ควรเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ไม่อยู่ริมถนนใหญ่ มีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีหรือมีสิ่งสกปรก มีความขรุขระอันตรายหรือมีโจรผู้ร้ายในบริเวณนั้น (โสภภาพรรณ ชัยสมบัติ. 2528 : 26) แต่โรงเรียนอนุบาลควรอยู่ใกล้ชุมชนไปมาสะดวกควรมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 150 ตารางวาสำหรับโรงเรียนอนุบาลขนาดเล็ก และเพิ่มเนื้อที่ตามจำนวนเด็กมีพื้นที่เรียบใช้เป็นสนาม มีร่มไม้ใหญ่ รอบโรงเรียนควรมีรั้ว และปลูกดอกไม้ ไม้ใบให้ร่มรื่น สวยงาม ส่วนอาคารเรียนอนุบาลควรสร้างเป็นอาคารชั้นเดียว ถ้าใช้อาคารสองชั้นควรจัด

ชั้นอนุบาลไว้ชั้นล่าง อาคารควรมีระเบียบกว้างเพื่อประโยชน์ใช้สอยได้ (เบญจา แสงมล. 2528 : 26 - 27)

การจัดอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนอนุบาลต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กไปเพื่อเรียนรู้โลกภายนอกเป็นครั้งแรกของชีวิต ซึ่งอาจเปรียบเหมือนบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก ดังนั้นอาคารและสถานที่ต้องเหมาะสมกับเด็กวัยนี้ และโรงเรียนต้องจัดบรรยากาศให้ปลอดภัยและอบอุ่น คล้ายกับบรรยากาศในบ้าน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรจัดให้มีได้แก่พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม คือ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องสำหรับบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และพื้นที่สำหรับผู้ปกครอง

ในด้านการจัดสนามและพื้นที่ภายนอกอาคาร นิคม ทาแดง และ กมลวรรณ ลิ้มปินาทร (2529 : 201 - 202) กล่าวว่า การจัดพื้นที่ภายนอกอาคาร ควรจัดไว้ให้เด็กได้ใช้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเด็กมีความต้องการที่จะใช้มากถ้ามีปัญหาเรื่องความคับแคบของพื้นที่ควรจัดวางอุปกรณ์เครื่องเล่นบางส่วน และมีบางส่วนเป็นพื้นที่ว่างแล้วจัดกลุ่มเด็กให้เล่นเป็นเวลา การจัดพื้นที่นอกอาคารต้องจัดให้เป็นสัดส่วนมีทางเข้าออกจากอาคารได้สะดวก ควรมีสิ่งกันหรือบอขอบเขต พื้นที่ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาและให้ความสวยงาม การจัดสนามเด็กเล่น ตำแหน่งพื้นที่เล่นควรอยู่ทางทิศใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นบริเวณที่รับแสงแดดทั้งวันและลมพัดตลอดเวลา การจัดอุปกรณ์เครื่องเล่นควรให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสนองประโยชน์ใช้สอยของเด็ก และที่ได้อุปกรณ์เครื่องเล่นกลางแจ้งควรมีวัสดุรองรับที่ให้ความปลอดภัย เช่น ทราย ขี้เลื่อย แผ่นยาง เป็นต้น

#### 2.1.1 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

การจัดห้องเรียน ห้องเรียนควรมีขนาด  $7 \times 9$  เมตร หรือ  $6 \times 8$  เมตร มีพื้นที่กว้างใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน ทั้งเป็นที่รับประทานอาหารหรือใช้เป็นที่พักของเด็ก (เบญจา แสงมล. 2528 : 27) เนื่องจากห้องเรียนเป็นห้องที่เด็กใช้เวลาอยู่นานที่สุดในโรงเรียน การจัดให้ห้องเรียนมีพื้นที่พอเหมาะกับจำนวนเด็ก และจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะมีผลต่อการเรียนของเด็กมาก แต่ถ้าจัดไม่ดีเท่าที่ควรก็จะเกิดผลเสีย เช่น เด็กไม่ตั้งใจเรียนและเด็กอาจจะยับยั้งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ (นิคม ทาแดง และ กมลวรรณ ลิ้มปินาทร. 2529 : 164 - 165) ดังนั้นควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมือนบ้าน ในห้องเรียนควรมีน้ำดื่ม ที่นอน หนังสือ การ์ตูน ดิทรูปภาพมีสีสันสวยงาม จัดกระถางต้นไม้ ควบคุมแสง เสียงให้พอเหมาะ พยายามสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เป็นกันเอง ให้เด็กรู้สึกอบอุ่น มีความปลอดภัย และสะดวกสบาย ทั้งควรจัดให้ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด (ราศี ทองสวัสดิ์. 2529 : 388 - 389)

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ .2529 : 536-537)

ควรจะต้องจัดเพื่อให้สนองต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้มากที่สุด การจัดเนื้อที่ของห้องและกิจกรรมต่าง ๆ ควรที่จะให้สนองความตื่นตัวทางร่างกายและสติปัญญาของเด็ก เช่น จัดมุมห้องสำหรับเล่นละคร มุมห้องที่เด็กจะต้องมีการเลือกเอาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปไว้ตามมุมห้องต่าง ๆ ด้วย ซึ่งอุปกรณ์ที่นำมาไว้ในห้องนั้นควรจะช่วยประเทืองปัญญาให้แก่เด็ก ซึ่งของเหล่านั้นได้แก่ กล้องไม้ กล้องกระดาด หลอดกาแฟ ดินน้ำมัน สี กระดาษ เป็นต้น การจัดเนื้อที่ของห้องถ้ามีถึง 40 - 50 ตารางฟุต ต่อเด็ก 1 คนได้ จะนับว่าเป็นการดีมาก เพราะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะมีลักษณะก้าวร้าวขึ้น ถ้าเด็กขาดสถานที่ที่เด็กสามารถเคลื่อนไหวทำกิจกรรมที่ตนต้องการได้ นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมยังต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กอีกด้วย เด็กวัย 4 - 6 ขวบ ต้องการสถานที่ที่จะทำให้เขารู้สึกว่าปลอดภัยและต้องการในสิ่งที่ทำให้เขารู้ว่าอยู่ที่ไหน อะไรจะเกิดขึ้น และ ประดิษฐ์ อุปกรณ์ (2529: 38 - 39) ได้กล่าวเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไว้ว่า การจัดห้องเรียนและวัสดุในห้องเรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ การจัดมุมกิจกรรมในห้องเรียน และการจัดวางวัสดุอุปกรณ์ในการสอนล้วนมีผลต่อ การพฤติกรรมของเด็กระดับอนุบาลศึกษาทั้งสิ้น

#### 2.1.2 การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน มีความสำคัญไม่น้อยกว่าสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเลย กล่าวคือ พื้นที่นอกห้องที่เด็กเล่นแต่ละคนควรมีอย่างน้อยประมาณ 100 - 150 ตารางฟุต เพื่อที่เด็กจะได้ใช้พื้นที่ เหล่านั้นสำหรับ การกระโดด การปีน ตลอดจนการออกกำลังกายต่าง ๆ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ได้ การจัดพื้นผิวของสนาม ตลอดจนติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยให้มากที่สุดและความปลอดภัยในการใช้ด้วย สนามไม่ควรเป็นคอนกรีตทั้งหมด แต่ควรมีบางส่วนเพื่อให้เด็กใช้จักรยานเล่นได้ และจะต้องมีพื้นที่ที่เด็กสามารถทำกิจกรรมการขุดดินการขุดทราย ตลอดจนการปลูกต้นไม้ได้ ส่วนอุปกรณ์ที่จะติดตั้งนั้นจะต้องพิจารณาว่า อุปกรณ์ใดสามารถจะโยกย้ายและนำไปใช้ในห้องได้ ก็ไม่ควรจะติดตั้งอย่างถาวร ควรจะเก็บไว้และติดตั้งเมื่อต้องการใช้เท่านั้น (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ. 2529 : 539 - 540)

## 2.3 การจัดสนามเด็กเล่น

ปราวณี แก้วเจริญ (2531 : 245 - 246) กล่าวถึงการจัดสนามเด็กเล่นไว้ว่า โรงเรียนอนุบาลควรจัดให้มีสนามไว้เพื่อสนองความต้องการของเด็กแม้ว่าโรงเรียนจะไม่มีเนื้อที่มากนักเพื่อเด็กจะได้ออกกำลังกาย เคลื่อนไหวตามใจชอบได้เล่นสนุกสนาน กับเพื่อนเด็กจะมีอารมณ์แจ่มใส แข็งแรง และมีสุขภาพจิตดี

สนามเด็กเล่น มักจะจัดเป็น 2 ส่วน คือ

1). สนามหญ้า เป็นที่สำหรับเด็กวิ่งเล่นและใช้เสมือนเป็นห้องเรียนก็ได้ เช่น ครูเล่นนิทานที่สนาม เด็กวาดภาพที่สนาม ควรมีต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ความร่มเย็นแก่เด็กเป็นที่นั่งเล่นและนอนเล่นในสนามหญ้า เด็กจะเป็นสุขที่ได้วิ่งเล่น กระโดดดูธรรมชาติรอบ ๆ ตัว สนามหญ้าจำเป็นต้องมีการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี พื้นสนามเรียบ ระวางอย่าให้มีอิฐ หรือก้อนหิน สิ่งแหลมคมตกอยู่ในสนาม

2). สนามเด็กเล่น เป็นที่ตั้งเครื่องเล่นสนามของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหวใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เด็กชอบปีนป่าย กระโดด ห้อยโหน เครื่องเล่นสนามจึงมีลักษณะให้เด็กได้เล่นตามต้องการ ควรมีเครื่องเล่นสนาม ได้แก่ ชิงช้า สะพานเลื่อน กระดานหก ราวโต้ ราวโหน บ่อทราย และเครื่องมือในการเล่น เป็นต้น

สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดตั้งเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กก็คือ เครื่องเล่นชนิดหนึ่ง ๆ จะต้องตั้งให้ห่างพอสมควร มีเนื้อที่ซึ่งในขณะที่เด็กกลุ่มหนึ่งกำลังเล่นจะไม่ไปชนกับเด็กกลุ่มอื่นที่กำลังเล่นอยู่ และเครื่องเล่นสนามอาจสร้างจากวัสดุท้องถิ่นก็ได้

การดูแลสนามเด็กเล่นในโรงเรียนอนุบาล กระทำได้ดังนี้

1). กวาดบริเวณสนามและเช็ดถูเครื่องเล่นให้สะอาดเรียบร้อย ระวางอย่าให้มีของมีคม สิ่งแตกหัก ก้อนอิฐหรือก้อนหินได้

2). ตรวจตราเครื่องเล่นเด็กทุกชนิดอยู่เสมอ

3). ซ่อมแซมเครื่องเล่นที่ชำรุดทันที ถ้าต้องใช้เวลาซ่อมหลายวันก็ปิดกั้นไม่ให้เด็กเล่นชั่วคราว

นิภา มนูญปัจ (2527 : 310) กล่าวถึงความปลอดภัยในการใช้สนามเด็กเล่นว่าสถานศึกษาควรพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1). ควรแยกสนามเด็กเล็กออกจากสนามเล่นอื่น ๆ

2). มีทางเดินเฉพาะสำหรับเข้า - ออก ไปยังจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

3). ใช้สีเป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์ช่วยให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจน เช่น สีขาวเป็นเส้นของสนามเล่น สีเหลืองเป็นเส้นของกระดานหกและที่นั่งชิงช้า

4). ชุดเครื่องเล่นสนามไม่จัดตั้งไว้กระจายกระจายตามจุดต่าง ๆ ในสนามควรจัดตั้งรวมไว้เป็นกลุ่ม ๆ ดีกว่าและปลอดภัยมากกว่า

5). อุปกรณ์การเล่นเลือกมาให้เหมาะสมกับกลุ่มอายุของเด็ก

6). ควรฝึกกฎระเบียบการเล่นและการใช้สนามเล่นที่เด่นชัด

7). เครื่องเล่นสนามไม่ควรตั้งในบริเวณที่ขวางกั้นการเล่นเกมต่าง ๆ ในสนาม

8). ชุดชิงช้า จำเป็นต้องตรวจสอบความแข็งแรงและมีเบาะรอง มีขอบกันไม่ให้ตกลงมาได้

9). กระดานลื่น ควรจัดในที่ร่ม

10). ชิงช้าสนามควรมีขนาดความสูงต่าง ๆ กัน เพื่อให้เด็กได้เลือกเล่นตามความเหมาะสมของกลุ่มอายุ

11). บ่อทราย บ่อขี้เลื่อย ควรจะรองพื้นได้ชิงช้า และควรดูแลเปลี่ยนหรือทำความสะอาดบ่อทรายหรือบ่อขี้เลื่อยอยู่เสมอ

12). กระดานหก โดยเฉพาะตรงจุดปลายกระดานที่แตะพื้น ควรป้องกันไม่ให้นักเรียนใช้นิ้วมือจับต้องจะทำให้ได้รับอันตรายได้

13). ควรแนะนำการใช้อุปกรณ์การเล่นสนาม และกำหนดกฎข้อบังคับในการเล่น

14). กระบะทรายต้องหมั่นตรวจดูไม่ให้มีเศษแก้ว หรือเศษของมีคมปะปน

15). อ่างน้ำพุดื่ม ต้องระวังความสะอาดพื้นไม่ให้ลื่น และเป็นไปตามสุขาภิบาล

## 2.4 การควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 2 - 5) ว่าด้วยระเบียบการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน ผู้ดำเนินการรถโรงเรียน มีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมดูแลและเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน

2. จัดให้มีเครื่องหมายเป็นแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสงขนาดกว้าง อย่างน้อย 35 เซนติเมตร และยาวอย่างน้อย 85 เซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำ ความสูงไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ ให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร และมีชื่อโรงเรียนติดอยู่ด้านข้างทั้งสองข้างของตัวรถ พร้อม

ทั้งหมายเลขโทรศัพท์(ถ้ามี)

3. คัดเลือกพนักงานขับรถและผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

4. จัดให้มีไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันปิดเปิดเป็นระยะ(กะพริบ) ในขณะที่ใช้รับส่งนักเรียน ติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถเพื่อให้ ผู้ขับรถที่สวนทางมาหรือขับตามหลังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในระยะทางไม่น้อยกว่า 150 เมตร

เมื่อมิได้ใช้รถนั้นเป็นรถโรงเรียนให้งดใช้สัญญาณไฟสีเหลืองอำพันดังกล่าว

5. จัดให้มีเครื่องเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีอุบัติเหตุหรือมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

#### 5.1 เครื่องดับเพลิง

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 2 เครื่อง

เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควร และติดตั้งไว้ในรถที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทุกขณะ

#### 5.2 หม้อนทุบกระจก 1 อัน

#### 5.3 เหล็กชะแลง 1 อัน

หม้อนทุบกระจกและเหล็กชะแลง ต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและสามารถนำไปใช้งานได้โดยสะดวก

6. จัดให้มีแผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่องความปลอดภัยในการโดยสาร ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบติดไว้ภายในตัวรถตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

7. จัดให้มีเครื่องมือปฐมพยาบาลประจำรถโรงเรียนทุกคัน

8. รายงานผลการจัดรถโรงเรียนให้โรงเรียนทราบทุกเดือน

9. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบโดยทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

10. แจ้งผลการตรวจสภาพรถประจำปีให้โรงเรียนทราบทุกครั้ง

โรงเรียนมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดรถโรงเรียน ดังนี้

1. กำกับดูแลการจัดการรถโรงเรียนของผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน

2. จัดให้มีทะเบียนรถโรงเรียน ทะเบียนประวัติของพนักงานขับรถและ  
ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามแบบที่กำหนด

3. รายงานผลการใช้รถโรงเรียนต่ออธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือส่วนราชการที่  
ควบคุมดูแลสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่  
ควบคุมดูแลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สำหรับจังหวัดอื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามแบบที่กำหนด ห้าย  
ระเบียบนี้

ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุให้รายงานให้ทราบเป็นการด่วน

พนักงานขับรถโรงเรียนมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี
2. มีใบอนุญาตขับรถยนต์มาไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. เป็นผู้มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพและมารยาทสุภาพเรียบร้อย
4. มีประวัติความประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ สุขุมรอบคอบ และรู้เส้นทางที่ใช้รับส่ง

นักเรียนเป็นอย่างดี

5. มีความสามารถตรวจสอบดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสัญญาณต่าง ๆ ภาย  
ในรถให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา

6. ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทาง  
บกหรือกรมตำรวจกำหนด

พนักงานขับรถโรงเรียนต้องมีหน้าที่ ดังนี้

1. ต้องประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ ว่าด้วยการนั้น โดยเคร่งครัด
2. ตรวจสอบสภาพรถและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้

การได้ตลอดเวลา

3. ไม่ขับรถในขณะที่มีอาการมึนเมาหรือเสพสุราหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและ  
ประสาทระหว่างการขับรถโรงเรียน

4. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียน มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นครูหรือบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี

2. ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรรมการขนส่งทางบก หรือกรมตำรวจกำหนด

3. เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพ และมารยาทเรียบร้อย

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีหน้าที่ดังนี้

1. ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนต้องตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่รับส่ง แต่ละเที่ยวให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามรายชื่อนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ใช้บริการตามแบบที่กำหนด ท้ายระเบียบนี้

2. ประจำอยู่กับรถโรงเรียนตลอดเวลาที่รับส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความปลอดภัยตลอดการเดินทาง

3. รายงานให้โรงเรียนทราบทันทีที่เกิดอุบัติเหตุ หรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

ให้โรงเรียนรับนักเรียนจากที่อยู่อาศัย หรือสถานที่ที่นัดหมาย และส่งมอบให้กับโรงเรียน ในบริเวณโรงเรียน หรือสถานที่ที่ตกลงกันได้

ให้รถโรงเรียนรับนักเรียนถึงที่อยู่อาศัย หรือส่งมอบแก่ผู้ปกครอง โดยตรง หรือส่ง ณ สถานที่ที่ได้ตกลงกันได้

ให้ผู้ดำเนินการกิจการรถโรงเรียนจัดให้มีการประกันรถยนต์ โดยให้มีความคุ้มครองผู้โดยสารและบุคคลที่ 3

สีของรถโรงเรียนเป็นสีเหลืองคาดดำ ตามแบบของกรรมการขนส่งทางบก

สำหรับรถโรงเรียนที่มีสีเป็นอย่างอื่น แตกต่างจากที่กล่าวตามวรรคหนึ่ง ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ทั้งนี้จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

เพื่อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อ ควรจัดให้มีเครื่องมือสื่อสารประจำรถที่สามารถติดต่อกับโรงเรียน หรือผู้ปกครองได้ในขณะที่ใช้รถโรงเรียน

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน ผู้ดำเนินการรถโรงเรียนจะต้องดูแลเอาใจใส่และถือปฏิบัติในเรื่องความปลอดภัยตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

## 2.5 การจัดการบริการเกี่ยวกับความปลอดภัย

การจัดการบริการเกี่ยวกับความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างพอเพียง และเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดครูพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล และผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

สเปาธ (Spath, 1966 : 51) กล่าวว่า การบริการความปลอดภัยใน สถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะความปลอดภัยของเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาและเดินทางไปกลับเป็นการช่วยให้เด็กมีนิสัยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น และยังผ่อนคลายความวิตกกังวลทางบ้านของผู้เกี่ยวข้อง

นิภา มนูญปิรุ และคณะ (2522 : 8) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีผลทำให้เด็กได้รับการบาดเจ็บ สิ่งทีผู้บริหารจะต้องใส่ใจมากในการป้องกันอุบัติเหตุ คือ

1). การเปลี่ยนแปลงของอาคาร - สถานที่ เช่น พื้นเปียกน้ำหรือถูกขจัดมันจนลื่น พื้นขรุขระด้วยก้อนหิน หรือเป็นหลุม - บ่อ หรือสกปรกด้วยขยะลื่นหรือตะปู เศษแก้ว หรือข่ารด มีตะปูหลุดโผล่ขึ้นมาทีพื้นกระดาน หรือราวระเบียงหรือบันได หรือโต๊ะเรียนหรือเก้าอี้ ฯลฯ เป็นต้น

2). ขนาดพื้นที่โรงเรียนต่อจำนวนนักเรียน

3). ฤดูกาล

4). ความเสื่อมสภาพหรือไม่ได้มาตรฐานของอุปกรณ์ - เครื่องใช้ เช่น จอบที่มีด้ามถือไม่มั่นคงแข็งแรง หรือมีดเหลาดินสอที่อ้อและไม่มิด้าม หรือรองเท้านักเรียนที่ทำด้วยพื้นหนัง

ซึ่งการจัดการบริการของโรงเรียนอนุบาล ในแง่ความปลอดภัยจึงเกี่ยวข้องด้วยการฝึกอบรมเด็ก การจัดและดูแลอุปกรณ์ให้มีคุณภาพ รวมถึงการจัดอัตรากำลังบุคลากรให้เพียงพอ กับการดูแลให้ความปลอดภัยแก่เด็ก อัตราบุคลากรในโรงเรียนที่เหมาะสม เบญจา แสงมลิ (2528 : 28) ได้เสนอแนะว่า ครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานในโรงเรียนให้ดำเนินงานไปตามนโยบายของกระทรวงเจ้าสังกัด มีความรอบรู้การอนุบาลศึกษา ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงหรือปริญญาเฉพาะครูใหญ่ของโรงเรียนเอกชนถ้ามีวุฒิทางการศึกษาไม่ใช่วิชาเอกทางอนุบาลศึกษาแล้วต้องได้วุฒิทางครูและผ่านการอบรมวิชาอนุบาล ส่วนครูผู้สอน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลและอบรมเด็กอย่างถูกวิธี อย่างน้อยควรมีความรู้ด้านอนุบาลศึกษาระดับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาอนุบาล หรือปริญญาสำหรับพี่เลี้ยงเด็ก ที่หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการดูแลเลี้ยงเด็กให้ปลอดภัยและเรียบร้อย ได้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและเลี้ยงเด็ก วุฒิไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา แม้ครู คณงาน

การโรง ควรมีสภาพดี ร่างกายแข็งแรง สะอาดเรียบร้อย ชยัน ทำหน้าที่ตามที่ โรงเรียน กำหนดให้ในด้านการกำหนดอัตรานักเรียนกับอัตราครูต่อชั้นเรียนมีดังนี้

นักเรียนชั้นปบาล ชั้นหนึ่งจำนวน 15 - 20 คน ต่อ ครู 1 คน

นักเรียนชั้นอนุบาล ชั้นหนึ่งจำนวน 20 - 25 คน ต่อ ครู 1 คน

ถ้ามีนักเรียนเกิน 25 คนในห้องเรียน แต่ไม่เกิน 35 คน ต้องมีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ 1 คน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีนโยบายการจัด บุคลากรไว้เป็นแนวเดียวกัน คือ กำหนดว่าโรงเรียนต้องจัดให้มีบุคลากร คือ ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูที่มีคุณสมบัติตามที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชนและนอกจากนี้ต้องจัดให้มีครูเพียงพอกับจำนวนชั้น เรียนและนักเรียน โดยคิดจำนวนนักเรียนที่มีในห้องเรียน 25 คนต่อครู 1 คน ถ้ามีนักเรียนเกิน 25 คนแต่ ไม่เกิน 35 คน ต้องมีพี่เลี้ยงอีกคนหนึ่ง

สปาท (Spath, 1966 : 50) ให้จุดมุ่งหมายของการบริการด้านความปลอดภัยไว้ว่า เป็นการบริการเพื่อตรวจหาป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อ มนุษย์

สำหรับในสถานศึกษาปฐมวัย โดยทั่วไปที่ให้บริการด้านความปลอดภัยมีจุดมุ่งหมายที่ สำคัญ ๆ ดังนี้

- 1). ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อาจทำให้เด็กเกิดอุบัติเหตุและอันตรายให้อยู่ในสภาพและสถานการณ์ปกติ
- 2). ป้องกันภัยอันตรายที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นต่อเด็ก บุคลากรในสถานศึกษา
- 3). รักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก บุคลากรขณะที่อยู่ในสถานศึกษาขณะเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและสถานศึกษา
- 4). ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองและผู้อื่น
- 5). ปลูกฝังนิสัยในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ทรัพย์สินตนเองและผู้อื่นให้ เกิดเป็นนิสัยที่ดี และมีเจตคติที่ดีในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย
- 6). สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้แก่ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การดูแล

## 2.6 การจัดสวัสดิศึกษา

การให้การศึกษอบรมเรื่องสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สำหรับเด็กในวัยต้น เป็นเรื่องสำคัญมาก สังคมทั่วไปทุกแห่งทั้งในอดีตและปัจจุบันยังไม่ได้ให้ความสนใจใส่ต่อ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้มากมายนักด้วยถือกันว่า เด็กยังไม่รู้ประสีประสา การเลี้ยงดูและอบรมก็แล้วแต่บิดามารดา และสิ่งแวดล้อมในเยาว์วัยชักจูงโน้มนำไป แต่ในปัจจุบันและอนาคตได้มีการเอาใจใส่ต่อการศึกษา อบรมเด็กวัยนี้มากขึ้นทุกที สิ่งที่ผ่านเข้ามาให้เรียนรู้เป็น ประสิทธิภาพจะมีให้กับการจัดการศึกษอบรมให้แก่เด็กวัยนี้มากขึ้น ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ และมีหน้าที่รับผิดชอบ กับเด็กโดยตรงคือ บิดา มารดา ญาติผู้ใกล้ชิด คนเลี้ยง และท้ายสุดคือ ครู หรือผู้ดูแลเด็ก ในโรงเรียนอนุบาล (จันทวรรณ เทวรักษ์. 2527 : 29 - 30) ซึ่งความคิดเห็นในเรื่องการจัดบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลนี้ ราศี ทองสวัสดิ์ (2529 : 670 - 673) ได้กล่าวไว้ว่าผู้ที่ช่วยให้การศึกษาแก่เด็กระดับนี้เป็นไปแบบไหน ผลจะบังเกิดอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ดูแลเด็ก

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2528 : 20) ให้ความหมาย “สวัสดิศึกษา” หมายถึง การศึกษาเรื่องการจัดอันตราย และการป้องกันอุบัติเหตุอันจะนำความเสียหายมาสู่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน การฝึกฝนให้บุคคลปฏิบัติตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน และได้สรุปความสำคัญของความปลอดภัยในรูปของสวัสดิศึกษาว่ามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงภัยอันตรายซึ่งจะเกิดแก่ตนเอง และผู้อื่นเรียนรู้วิธีปฏิบัติตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยอันตรายแก่ตนเอง และผู้อื่น ทั้งยังปลูกฝังอุปนิสัยพื้นฐานในการรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเอง และผู้อื่น ซึ่งเป็นตัวอย่างในการปลูกฝังสวัสดิศึกษาแก่เยาวชนของชาติ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป (สมใจ ทิพย์ชัยเมธา. 2528 : 683)

โรงเรียนควรจะได้จัดหลักสูตรสวัสดิศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของเด็กในทุกระดับชั้น จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสัมพันธ์กับวิชานั้นหรือผสมผสานกับวิชาต่าง ๆ แก่เด็กในด้านสวัสดิศึกษาในรูปแบบของการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับทุกระดับควรใช้การสอนแบบบูรณาการ(พัชรา กาญจนารัตน์. 2527 : 22)

การสอนวิชาสวัสดิศึกษาอย่างจริงจัง และได้ผลนั้น เนื้อหาของหลักสูตรควรที่จะเหมาะสมกับวัยความจำเป็น ความต้องการและความสนใจของเด็กตลอดจนสภาพอุบัติเหตุและความปลอดภัยในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ เนื้อหาเหล่านี้ควรเลือกมาจากปัญหาที่นักเรียน

ประสบจริงในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนเองควรยึดหลักยึดหยุ่นได้ของหลักสูตรเป็นสำคัญ ปัญหาใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ครูผู้สอนเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น และมีความสำคัญมากพอที่จะนำมาทดแทนหัวข้อที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ก็ควรกล้านำมาสอน ทดแทนได้

วิจิตร บุญยะโหดระ (2527 : 47) กล่าวว่า การให้เด็กเรียนรู้เรื่องสวัสดิศึกษา หรือการป้องกันอุบัติเหตุช่วยให้เด็กเกิดจิตสำนึกของความปลอดภัย รู้จักระวังภัย หรือสวัสดิศึกษาปลูกฝังจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความสะอาดหรือประมาท ตนเองอาจก่ออันตรายให้แก่ผู้อื่น เช่น เมื่อจะขว้างเปลือกกล้วยบนถนนแล้วหยุดชะงักเปลี่ยนใจนำไปทิ้งในถังขยะเพราะเกิดจิตสำนึกว่าคนอื่นจะมาเหยียบ และหกล้ม บาดเจ็บ สวัสดิศึกษาช่วยให้เด็กเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Public Minded) ในที่สุดการสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นแบบบูรณาการ การสอนแบบนี้มีลักษณะหลายวิชาต่างๆ ออกจะไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะแต่นำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาสังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น “ตัวเรา” “ชีวิตในบ้าน” “สิ่งแวดล้อมรอบตัว” เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเป็นโอกาสสอนเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการสอนเหล่านี้

การจัดสวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยเหมือนกับการศึกษาเพื่อความพร้อมอื่น ๆ มีการวางแผน ซึ่งหมายถึงการคิดหาหนทางที่เหมาะสมที่สุด ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างประหยัด และคุ้มค่า โดยดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สุโขทัยธรรมาราช, 2529 : 690 - 701) แผนการจัดสวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยก็ใช้วิธีเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วย การตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผล

1. การตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย แผนการจัดสวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยทุกเรื่อง ซึ่งใช้กับเด็กตั้งแต่เริ่มเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยจนถึงวันสุดท้ายที่จะต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

#### 1.1 วัตถุประสงค์

- 1) ให้เด็กได้คุ้นเคยกับสวัสดิศึกษาในกิจวัตรประจำวันปฏิบัติตน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น
- 2) ให้เด็กได้เรียนรู้สวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยในบ้านและระหว่างทางไป - กลับ
- 3) ให้เด็กได้เรียนรู้สวัสดิศึกษาด้วยรูปแบบของกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเสรี

4) ให้เด็กได้ฝึกทักษะโดยการฝึกปฏิบัติตามมุมความสนใจการเล่นเกม การศึกษา และการปฏิบัติจริง

## 1.2 เป้าหมาย

### ด้านปริมาณ

1) เด็กทุกคนได้เรียนรู้สวัสดิศึกษาที่เหมาะสมกับวัยและความรู้ ความสามารถของตน

2) เด็กสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามหลักสวัสดิศึกษาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น

### ด้านคุณภาพ

1) อุบัติเหตุต่าง ๆ ในกิจวัตรประจำวันของเด็กปฐมวัยลดน้อยลง  
2) เด็กปฐมวัยจะเป็นพลเมืองที่มีทักษะในการเชื่อฟังระเบียบและกฎเกณฑ์ของชุมชน เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทแต่เยาว์วัย

2. วิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานสวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย

### 2.1 สารสำคัญในการดำเนินงาน

### 2.2 กิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินงาน

## 2.1 สารสำคัญในการดำเนินงาน

2.1.1 การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนับเป็นสิ่งสำคัญมาก กิจกรรมที่เหมาะสมนั้นมีความหมายในหลายลักษณะดังนี้

1) เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในศูนย์ปฐมวัยใหม่ ๆ นั้น ความไม่คุ้นเคยกับสถานที่และบุคลากรในศูนย์ ทำให้เด็กมีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมใหม่น้อยมาก เด็กคงจะต้องการกลับไปบ้านของตนเรียกหาบุคคลที่คุ้นเคย เช่น คุณแม่ คุณยายหรือพี่เลี้ยง เป็นต้น ในระยะเช่นนี้เรายังไม่สามารถจะให้สวัสดิศึกษาแก่เด็กได้มากนัก ต่อมาเมื่อเด็กมีความคุ้นเคยมากขึ้น ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้น เด็กบางคนจะสามารถทำกิจกรรมลำพัง เเจียบ ๆ ได้ถึง 15 นาที ถ้าเป็นการฟังหรือการสนทนาถ้าครูปฐมวัยมีสื่อประกอบการสนทนาที่ดี ๆ เด็ก ๆ จะสนใจนานถึง 20 นาที แต่อย่างไรก็ตามครูปฐมวัยจะคำนึง

ถึงเสมอว่าถ้าเป็นกิจกรรมนั้นไม่ควรจะเกิน 20 นาที ส่วนกิจกรรมเสริมนั้นพยายามส่งเสริมโดยไม่รบกวนให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมใหม่ถ้าเขายังสนใจกิจกรรมเดิมอยู่

2) เหมาะสมกับความสามารถ เด็กที่มีอายุแตกต่างกันมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อแตกต่างกัน เช่น เด็ก 3 - 4 ขวบ สามารถยกเก้าอี้ตนเองได้อย่างไม่ปลอดภัยเลย แต่ถ้าจะฝึกให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับเรื่องของการปลอดภัยนั้นเพียงฝึกให้เขาเลื่อนเก้าอี้เข้าโต๊ะให้เรียบร้อย เมื่อเลิกใช้แล้วดูจะเหมาะสมกับความสามารถของเขา ส่วนเด็ก 4 - 5 ขวบสามารถยกเก้าอี้เคลื่อนย้ายไปเก็บหรือไปนั่งที่อื่นได้ดีแล้ว เป็นต้น

3) กิจกรรมสอดคล้องกับบทเรียน ครูปฐมวัยจะต้องพิจารณาดูในบางบทเรียน เช่น เด็ก ๆ กำลังสนใจเรื่องอาชีพของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนของตน ถ้าเด็ก ๆ เสนอความสนใจมาถึงตำรวจ ครูอาจให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ตนเองเคยรู้เคยเห็นเกี่ยวกับตำรวจเด็กคนหนึ่งอาจจะบอกว่า เขารู้จักกับตำรวจเพราะน่าของเขาเป็นตำรวจ บางคนอาจเล่าประสบการณ์ที่ตนได้เห็นตำรวจตามปั๊มไฟฟ้า ตำรวจที่กำลังคุมการจราจรในถนนบ้าง เป็นต้น ครูอาจทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับบทเรียนได้ หลังจากเด็กได้รู้จักอาชีพของบุคคลต่าง ๆ แล้ว ครูอาจเน้นหน้าที่ของตำรวจจราจร แล้วครูกับเด็กก็เล่นบทบาทสมมติคนข้ามถนนกับตำรวจจราจรเพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ว่าการข้ามถนนที่ปลอดภัยต้องดูไฟจราจร ดูสัญญาณจากตำรวจจราจรเพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ว่าการข้ามถนนที่ปลอดภัยต้องดูไฟจราจร ดูสัญญาณจากตำรวจและข้ามที่ทางม้าลาย เป็นต้น

4) เด็กได้เรียนรู้โดยไม่รู้สึก ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งจนถึงเวลาเข้านอน กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยชอบมากที่สุดคือ การเล่น เด็ก ๆ จะเพลิดเพลินถ้ามีของเล่นที่ถูกต้อง เด็ก ๆ จะเรียนรู้ทุกอย่างได้ดีจากการเล่น ดังนั้น กิจกรรม สวัสดิศึกษาสำหรับเด็กควรจะทำให้เด็กรู้สึกว่าได้เล่นอย่างมีความสุขตลอดเวลา ได้แก่ กิจกรรมสวัสดิศึกษาในมุมความสนใจเล่นเลียนแบบชีวิตจริง เป็นต้น

การให้สวัสดิศึกษาที่เป็นบทเรียน เด็กปฐมวัยจะสามารถเข้าใจสวัสดิศึกษาที่เป็นสิ่งแวดล้อมรอบตนเองได้บ้าง ถ้าครูปฐมวัยนำสิ่งเหล่านั้น เข้ามาสนทนา หรือสาธิตในห้องเรียน สวัสดิศึกษาที่สมควรจะนำเข้ามาในบทเรียนแก่เด็กปฐมวัยมีดังต่อไปนี้

1. สวัสดิศึกษาในบ้าน ครูปฐมวัยจำเป็นจะต้องสนทนากับเด็กถึงเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวเด็ก ๆ อยู่แล้ว การเพิ่มสวัสดิศึกษาในบ้านจะทำให้เด็ก ๆ เข้าใจและสามารถปฏิบัติตนเองให้ถูกต้องและปลอดภัยยิ่งขึ้น มุมความสนใจที่จัดให้นั่นจะเป็นมุมความสนใจประเภทบทบาทสมมุติดังต่อไปนี้

- 1.) มุมทำครัว
- 2.) มุมห้องต่าง ๆ ในบ้าน
- 3.) มุมเลี้ยงน้อง
- 4.) มุมรับแขก
- 5.) มุมซักล้าง
- 6.) มุมรีดผ้า
- 7.) มุมหมอ - พยาบาล ฯลฯ

2. สวัสดิศึกษาการจราจร เด็ก ๆ ทุกคนจะต้องเรียนรู้การจราจรตามประสบการณ์ของตนเอง การนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่บทเรียนจะทำให้เด็ก ๆ สนใจและสามารถร่วมการสนทนาได้ เป็นช่องทางที่ครูปฐมวัยจะให้สวัสดิศึกษาเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

3. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอัคคีภัย อัคคีภัยย่อมสามารถเกิดขึ้นได้เสมอในที่ซึ่งขาดความระมัดระวังเรื่องความปลอดภัย เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้าเด็ก ๆ เห็นสิ่งซึ่งไม่ปลอดภัยจะเกิดขึ้นต้องบอกผู้ใหญ่ เป็นต้น

4. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับไฟฟ้า สวัสดิศึกษาซึ่งควรจะแนะนำ给孩子เข้าใจ คือ ปลั๊กไฟมีอันตรายมาก ซึ่งเด็ก ๆ ควรดเว้นกิจกรรมใด ๆ ที่จะต้องเกี่ยวกับปลั๊กไฟ ครูปฐมวัยต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจ เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้

5. สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นเกิดขึ้นได้กับเด็กปฐมวัยที่อยู่ในเมืองใหญ่ ชุมชนแออัด และชุมชนที่เป็นชนบททั่วไป มีความจำเป็นที่จะต้องแนะนำให้เด็ก ๆ ได้เข้าใจ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษเป็นเรื่อง ๆ ได้ดังนี้

- เรื่องอากาศเป็นพิษเกิดจาก
  - อากาศบริเวณของเน่าบูด ซากสัตว์ที่ตายแล้ว
  - อากาศบริเวณการเผาไหม้ต่าง ๆ
  - อากาศจากควันท่อไอเสีย
  - อากาศจากห้องที่มีคนมาก ๆ ไม่มีระบบถ่ายเทอากาศที่ถูกต้อง
- เรื่องน้ำที่ควรเลือกดื่ม
  - น้ำดื่ม
  - น้ำประปาที่เจ้าหน้าที่ประกาศให้ดื่มได้
  - น้ำฝน
  - น้ำกรอง ฯลฯ

แนวทางการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิศึกษานั้นจะได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าโรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกันในการเอาใจใส่ดูแลให้ความรู้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับ คือ สามารถป้องกันและหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุที่จะเกิดแก่ตนเองและผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.1.2 การดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมสวัสดิศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

- กิจกรรมสวัสดิการในระยะปฐมนิเทศ
- กิจกรรมสวัสดิการในระยะเสริมประสบการณ์
- กิจกรรมสวัสดิการในระยะขยายประสบการณ์

2.1.3 การจัดหาสื่อการสอนใช้ประกอบกิจกรรมลักษณะของสื่อที่ใช้ในกิจกรรมสวัสดิศึกษาจะประกอบด้วย

- สื่อประเภทวัสดุท้องถิ่น
- สื่อประเภทวัสดุเหลือใช้
- สื่อประเภทวัสดุซื้อมาด้วยราคาถูก
- สื่อประเภทอุปกรณ์ราคาเบา
- สื่อประเภทอุปกรณ์เครื่องเสียง
- สื่อประเภทอุปกรณ์เครื่องฉาย
- สื่อประเภทวิธีการสาธิต
- สื่อประเภทวิธีการกิจกรรม
- สื่อประเภทวิธีการใช้ทำทางประกอบ
- สื่อประเภทวิธีการเล่นสมมุติ

2.1.4 ลักษณะการดำเนินกิจกรรม ลักษณะการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์สวัสดิการศึกษานั้นใช้ได้ทั้ง 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมเสรีและ กิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรมเสรีประกอบด้วย

- กิจกรรมตามมุมความสนใจในห้องเรียน
- กิจกรรมตามมุมความสนใจนอกห้องเรียน
- กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วย

- เพลง การแสดง และการเล่นประกอบจังหวะดนตรี

- นิทาน ฟัน
- สันทนา
- สาธิต
- ออกไปศึกษานอกห้อง
- เกมและการละเล่น

2.1.5 การประชาสัมพันธ์ผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นความจำเป็นสำหรับครูปฐมวัย ถ้าผู้ปกครองและครูมีความเข้าใจตรงกัน มีความต้องการตรงกัน จะทำให้กิจกรรมสวัสดิศึกษามีผลต่อเด็กมาก ซึ่งเป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทแต่เยาว์วัย การประชาสัมพันธ์ ผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธีตามโอกาสจะอำนวย

สุนทร ทวีโกศา และ เสรี วงษ์มณฑา (2526 : 28 - 30) กล่าวสอดคล้องกันว่า สวัสดิศึกษาต้องอาศัยสื่อมวลชนและการประชาสัมพันธ์จากทางโรงเรียนและเน้นเรื่องการอบรมสั่งสอนเรื่องสวัสดิศึกษาให้แก่เด็กและเสรี วงษ์มณฑา ยังกล่าวอ้างถึงนายแพทย์ชาวฟิลิปปินส์ ที่ว่า “การรักษาความปลอดภัย และสวัสดิภาพนั้นเป็นเรื่องของตนเอง แต่เมื่อไรที่มีความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องของคนอื่น” เช่น เมื่อบาดเจ็บนั้นการให้เลือด การใช้หมอ พยาบาล รถพยาบาล เป็นเรื่องของคนอื่น ๆ รวมด้วย ไม่ใช่เรื่องของเราเพียงคนเดียว

2.1.6 การติดตามและประเมินผลสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด นำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขในการดำเนินงานระยะต่อไป อย่างน้อยควรประเมินผลปลายระยะประมุขนิเทศ ระยะเสริมประสบการณ์ ระยะขยายประสบการณ์

3. การประเมินผล การประเมินผลสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถใช้วิธีเดียวกับการประเมินผลกิจกรรมอื่น ๆ จากหัวข้อการประเมินผลดังต่อไปนี้

- 3.1 การสังเกตจากการปฏิบัติจริง
- 3.2 ตั้งคำถามให้ตอบ
- 3.3 ประเมินผลเปรียบเทียบก่อน - หลัง การจัดประสบการณ์

3.1 สังเกตจากการปฏิบัติจริงนั้นมีผลดีต่อกิจกรรมสวัสดิศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยมาก จากการสังเกตนี้ครูปฐมวัยจะทราบว่าเด็ก เข้าใจแต่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือปฏิบัติได้เป็นครั้งคราว หรือปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอโดยที่เด็กไม่รู้สึถูกบังคับหรือถูกขอร้องให้กระทำหรือการประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ ไป

3.2 ตั้งคำถามให้ตอบ การตั้งคำถามให้ตอบอาจทำได้ในหลายกรณี เช่น ต้องการ  
 ทบทวนความรู้เรื่องนั้น ๆ ว่าเด็กมีความเข้าใจเพียงใดคำถามสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมคือ

- คำถามให้ตอบปากเปล่า
- ดูภาพแล้วให้ตอบ
- ให้เลือกภาพที่ถูกต้องเป็นคำตอบ

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1951 คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. 2522 : 1; อ้างอิงมาจาก National Safety Council. 1951 n.d.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียน พบว่ามีผู้ประสบอุบัติเหตุมากกว่าหนึ่งล้านเก้าแสนคน และพบว่ามีผู้ประสบอุบัติเหตุเกิดจากสนามมากที่สุด เนื่องจากการเล่นกีฬาและอื่น ๆ ดังนี้คือ

1. พลัดตกหกล้ม ลื่นล้ม ตกหลุม ตกบ่อ สาเหตุนี้เกิดขึ้นบ่อยกับเด็กเล็ก และผู้ที่เล่นกีฬาในสนามประเภทฟุตบอล เป็นต้น
2. การถูกของแหลมมีคม เช่น เศษอิฐที่หลงเหลืออยู่บนพื้นสนาม เศษแก้ว เศษไม้ต่าง ๆ
3. อุบัติเหตุจากอัคคีภัย ไฟฟ้า ประปา ล้วนและการจัดสุขาภิบาลต่าง ๆ ของทางโรงเรียนไม่ได้
4. อุบัติเหตุจากการเรียนการสอน เช่น การทดลองต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมนันทนาการ

ต่อมา เฮส (พัชรา กาญจนารัตน์. 2527 : 74; อ้างอิงมาจาก Hase. 1953 : n.d.) ได้วิจัยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนที่เมืองนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1953 พบว่าอุบัติเหตุในรอบปี เกิดมากในเดือนพฤษภาคมและกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นเดือนที่มีอากาศหนาวเย็น เด็ก ๆ เล่นกันบนอาคารเรียนเป็นส่วนมาก และลักษณะร่างกายที่บาดเจ็บคือ ที่ศีรษะร้อยละ 57 แขนและมือร้อยละ 23 ขาและเท้าร้อยละ 17 ลำตัวร้อยละ 3 เพศชายมากกว่าเพศหญิง 2 เท่าและในรอบวันมักจะเกิดเวลาเที่ยง ซึ่งเด็ก ๆ พักกลางวันมากที่สุด จากนั้นก็เป็นตอนเช้าบ่าย ตามลำดับ ตอนเย็นก็มีบ้างแต่น้อย

เดนิสัน (Denison. 1969 : 731 - 735) ได้ทำการศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนที่มีฐานะต่ำ และนักเรียนที่มีฐานะปานกลางในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาอัลเบอร์ต แกลลาติน รัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในเรื่องโภชนาการ สุขภาพจิต สุขภาพในครอบครัว โรคติดต่อ สวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาล สุขภาพชุมชน สุขภาพฟัน นันทนาการ และการพักผ่อน ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนรวมสุขปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความใกล้เคียงกันมาก แต่มีความแตกต่างในบางเรื่องคือ นักเรียนที่มีฐานะปานกลางจะมี

สุขปฏิบัติน้อยมากในเรื่องโภชนาการและสุขภาพจิต ส่วนนักเรียนที่มีฐานะต่ำมีสุขปฏิบัติน้อยมากในเรื่องสวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาลและสุขภาพฟัน

เจอเบอร์ริชและคนอื่น ๆ (Gerberich and others. 1985 : 1370 - 1374) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงและการประทุษร้ายของนักฟุตบอลในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐมิเนโซตา สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า มีการบาดเจ็บร้อยละ 78 การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นตลอดฤดูกาลแข่งขันสูงชันร้อยละ 51 ของผู้เล่นทั้งหมด ในการแยกเล่นแต่ละทีมพบว่า อัตราการบาดเจ็บอยู่ระหว่างร้อยละ 64.94 การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจากการกระแทก ร้อยละ 19 ของนักฟุตบอลที่สลบร้อยละ 69 ที่สามารถกลับไปเล่นได้ภายใน 10 วัน อันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระแทกต้องใช้เวลา 6 - 9 เดือนจึงหายเป็นปกติและมี 6 รายที่พิการตลอดชีวิต

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุและสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนของต่างประเทศสรุปได้ว่า นักเรียนจะประสบอุบัติเหตุในโรงเรียน ส่วนมากเกิดขึ้นที่สนามโรงเรียน เล่นกันบนอาคาร ชนิดของอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ การพลัดตก หกล้ม

### งานวิจัยภายในประเทศ

นิภา มนูญปิฎ และ คณะ (2522 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า อุบัติเหตุในโรงเรียนส่วนใหญ่เกิดขึ้นตอนพักกลางวันในทอมต้น ผลการทดสอบพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ ข้อค้นพบนี้เป็นไปได้ว่าการเรียนการสอนเรื่องอุบัติเหตุที่นักเรียนได้รับยังไม่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ปลอดภัยได้ เพราะความเคยชินของนักเรียนเองที่ปฏิบัติยังไม่ปลอดภัยอย่างเป็นเวลานาน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้โดยง่าย ชนิดของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมาจากสาเหตุใหญ่หลายประการ คือ พฤติกรรมของนักเรียนเองและสิ่งแวดล้อม อุปกรณ์เครื่องใช้ที่เสื่อมสภาพ รวมถึงคนและสัตว์ สถานที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือภายในอาคารโรงเรียน บันได ระเบียง โรงอาหาร สนามแปลงเพาะชำ ผลการทดสอบด้วยคำไค - สแควร์ พบว่าสาเหตุอย่างเดียวกันก่อให้เกิดอุบัติเหตุต่างชนิดกันมีความบาดเจ็บแตกต่างกัน มีความรุนแรงแตกต่างกัน และสถานที่เกิดอุบัติเหตุก็แตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธีระวัลย์ สุวรรณยาธิปัตติ (2525 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้ปกครองที่มีต่อ คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าผู้ปกครองในเขตชั้นในและเขตการศึกษาชั้นนอก มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนในเขตการศึกษาชั้นในและเขตการศึกษาชั้นนอก ดำเนินงานด้านอาคาร สถานที่ อยู่ในระดับดี

วิระชาติ สวนไพรินทร์ และ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย(2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยมศึกษา) ปีการศึกษา 2529 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมากในทุกด้าน
2. ความเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเรียนการสอน บุคลากร กิจกรรมนักเรียน การจัดบริการต่าง ๆ อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองก่อนที่จะนำบุตร ธิดา เข้ารับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1อยู่ในระดับมากในทุกด้าน
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเรียนการสอน บุคลากร กิจกรรมนักเรียน การจัดบริการต่าง ๆ อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองก่อนที่จะนำบุตร ธิดาเข้ารับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และความคิดเห็นต่อสภาพเป็นจริงของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกด้านและเมื่อดูจากค่าเฉลี่ยจะพบว่า ในบางเรื่องของแต่ละด้านผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติจริงมากกว่าที่ผู้ปกครองคาดหวังที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า มีการวิจัยเกี่ยวกับอุบัติเหตุในโรงเรียน ส่วนใหญ่สามารถป้องกันได้ และผู้เกี่ยวข้องมีข้อมูลเบื้องต้น ตลอดจนการจัดการด้านสวัสดิภาพของนักเรียนอย่างเพียงพอ และมีความสนใจอย่างจริงจังในการป้องกันไว้ก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องหาวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ไม่ให้เกิดขึ้นวิธีที่ดีที่สุด คือ โรงเรียนจะต้องจัดสวัสดิภาพด้านต่าง ๆ ให้ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งจะ เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาจากแผนดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนได้ถูกต้อง และเป็นมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

### สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีรายได้ทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

##### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 1. ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 38 สำนักงานเขต มีโรงเรียนทั้งหมด 731 โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 78,422 คน

##### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 เลือกโรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งแบบสัดส่วน (Quota) โดยใช้สัดส่วนร้อยละ 50 ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 356 โรงเรียน

2.2 กำหนดเกณฑ์จำนวนประชากรตามตารางที่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรของทาโร ยามาเน (Yamane') ที่ 99 % ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ ( $\infty$ ) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม  $\pm 5\%$  ประชากรมากกว่า 10,000 คน ควรมีกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 400 คน (Yamane', 1967 : 581.)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ผู้ปกครองโรงเรียนละ 3 คน จาก 356 โรงเรียน รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 1,068 คน (ตามตารางในภาคผนวก)

2.3 กำหนดให้ครูประจำชั้นจากอนุบาล 1, 2 และ 3 ชั้นละ 1 คน เป็นผู้เลือกผู้ปกครองจากห้องเรียนในความดูแลของตนมาห้องละ 1 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง

## เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ตามตัวแปรต้นที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนโรงเรียนอนุบาล 4 ด้าน คือ อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถโรงเรียน และสวัสดิศึกษา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
  - 4 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด
  - 3 หมายความว่า เห็นด้วยมาก
  - 2 หมายความว่า เห็นด้วย
  - 1 หมายความว่า เห็นด้วยน้อย
2. ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ ถ้ากลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
  - 4 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
  - 3 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยมาก
  - 2 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย
  - 1 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยน้อย

ในแบบสอบถามชุดนี้ ได้แก่ หมวดที่ 1 ข้อความที่ 8, 18, 20, 23, 24, 25 หมวดที่ 2 ข้อความที่ 1, 2, 11, 13, 14, 16 หมวดที่ 3 ข้อความที่ 12, 16 และหมวดที่ 4 ข้อความที่ 16 รวม 15 ข้อ

## การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน

2. สร้างแบบสอบถามเบื้องต้นโดยให้ครอบคลุมสวัสดิภาพเกี่ยวกับอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สนามเด็กเล่น รถโรงเรียน และสวัสดิศึกษา จำนวน 99 ข้อ

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบข้อคำถาม ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ครอบคลุม ความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยตัดสินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ใน 7 ท่านเป็นเกณฑ์ ก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ดังกล่าว ได้แก่

|                          |                                      |
|--------------------------|--------------------------------------|
| อาจารย์ราตรี ทองสวัสดิ์  | อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน  |
| ดร. วรนาถ รักสกุลไทย     | โรงเรียนเกษมวิทยา                    |
| ดร. พชร ผลโยธิน          | มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช        |
| ผศ. ยุพิน อุปการะนาระ    | สถาบันราชภัฏสวนดุสิต                 |
| ผศ. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา   | มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร |
| อาจารย์ชมพู่ ไปะกะบุตร   | โรงเรียนราชประชาสมาสัย               |
|                          | ในพระบรมราชูปถัมภ์                   |
| อาจารย์ไชยวัฒน์ เจริญสุข | โรงเรียนอานวยวิทย                    |

นำแบบสอบถามที่ปรับภาษา และเนื้อหาในข้อคำถามทั้งฉบับให้สอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำออกใช้เก็บข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้ตอบเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเข้าใจในการใช้ภาษาของแบบสอบถามและนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงหลังจากทดลองใช้แล้วมาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความเรียบร้อยสมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล เอกชน (โรงเรียนอานวยวิทย) ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อ

5.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีการแจกแจงค่าที่ โดยใช้เทคนิค 25% ของเอ็ดเวิร์ด (Edward, 1954 : 152) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มากกว่า หรือเท่ากับ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง จำนวน 76 ข้อ

5.2 นำแบบสอบถามที่มีอำนาจจำแนกในข้อ 5.1 จำนวน 76 ข้อ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ( $\alpha$  - coefficient) ของคอนบร็ค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่า ความเชื่อมั่น = .84 ถือว่าใช้ได้

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำโดยผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย 4 คน ไปเก็บด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เสนอต่อผู้อำนวยการเขตการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 38 สำนักงานเขต เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือให้ความร่วมมือส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนละ 3 ฉบับ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทำการคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด 1,068 ชุด ได้รับกลับคืนมา 815 ชุด และสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.31

### การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for the Socials Sciences) โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. แจกแจงคำถามจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ต้องการศึกษา
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 คำนวณค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
4. แบบสอบถามส่วนที่ 2 คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วจัดกลุ่มในแต่ละหมวดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 0.01 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

### สถิติทดสอบเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธี  
การแจกแจงค่าที (t-distribution) ใช้เทคนิค 25% ของเอ็ดเวิร์ด (Edward. 1957 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

|       |       |                                            |
|-------|-------|--------------------------------------------|
| เมื่อ | t     | แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ    |
|       | $X_H$ | แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง          |
|       | $X_L$ | แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ          |
|       | $S_H$ | แทน ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มสูง |
|       | $S_L$ | แทน ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มต่ำ |
|       | $n_H$ | แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง      |
|       | $n_L$ | แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ      |

2. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหา  
สัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1971 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_r^2} \right]$$

|       |              |     |                                                      |
|-------|--------------|-----|------------------------------------------------------|
| เมื่อ | $\alpha$     | แทน | ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม          |
|       | K            | แทน | จำนวนข้อของแบบสอบถาม                                 |
|       | $\sum S_i^2$ | แทน | ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ |
|       | $S_r^2$      | แทน | ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ           |

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่าจำนวน ค่าร้อยละ
- 1.2 ค่าเฉลี่ย
- 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

#### 2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม โดย

ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way Analysis of Variance) หรือ สถิติเอฟ (F - test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน F - distribution

$MS_B$  แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

$MS_W$  แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Within) ภายในกลุ่ม

#### 3. เมื่อพบว่า การทดสอบ F - test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จึงนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2534 : 86) โดยใช้สูตร

$$Wp = q \sqrt{\frac{MSw}{n}}$$

|       |     |                                                          |
|-------|-----|----------------------------------------------------------|
| เมื่อ | q   | แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน F - distribution                |
|       | MSw | แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสอง (Mean Square) ภายในกลุ่ม |
|       | n   | แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน          |

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

|    |                                                  |
|----|--------------------------------------------------|
| X  | แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)                        |
| SD | แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)    |
| df | แทน ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) |
| SS | แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)                |
| MS | แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean of Square)           |
| F  | แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ                     |

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล 4 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลตามอันดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง
2. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน ในโรงเรียน
3. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

จากแบบสอบถามที่ส่งถึงผู้ปกครองจำนวน 1,068 ฉบับ ได้รับคืน และเป็นคำตอบสมบูรณ์จำนวน 815 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 76.31 จำแนกเป็นคำตอบของบิดา 307 ฉบับหรือร้อยละ

37.70 คำตอบของมารดา 432 ฉบับ หรือร้อยละ 53.00 และเป็นผู้ปกครองอื่น ๆ 76 ฉบับ หรือร้อยละ 9.30

ตาราง 1 จำนวน และร้อยละ ของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

| สถานภาพผู้ปกครอง           | จำนวน | ร้อยละ |
|----------------------------|-------|--------|
| <u>ระดับการศึกษา</u>       |       |        |
| ประถมศึกษา                 | 79    | 9.70   |
| มัธยมศึกษา                 | 206   | 25.30  |
| ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า | 138   | 16.90  |
| ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า     | 332   | 40.70  |
| สูงกว่าปริญญาตรี           | 60    | 7.40   |
| <u>รายได้</u>              |       |        |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท          | 54    | 6.60   |
| 5,001-7,500 บาท            | 147   | 18.00  |
| 7,501-10,000 บาท           | 204   | 25.00  |
| มากกว่า 10,000 บาท         | 410   | 50.30  |
| <u>อาชีพ</u>               |       |        |
| รับราชการ                  | 117   | 14.40  |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว        | 135   | 16.60  |
| พนักงานรัฐวิสาหกิจ         | 114   | 14.00  |
| เกษตรกรรม                  | 51    | 6.30   |
| รับจ้าง                    | 342   | 42.00  |
| แม่บ้าน/พ่อบ้าน            | 56    | 6.90   |

จากตาราง 1 พบว่า สถานภาพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 40.70 รายได้ มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 50.30 และมีอาชีพ รับจ้าง มากที่สุด ร้อยละ 42.00

2. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล  
 ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัด  
 สวัสดิภาพนักเรียน โรงเรียนอนุบาล ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านอาคารเรียน<br>และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                             | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย          | ลำดับที่ |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------------|----------|
| 1. บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายใน                 | 3.53      | 0.72 | เห็นด้วยมากที่สุด | 2        |
| 2. โรงเรียนต้องมียามหรือภารโรงรักษาความปลอดภัยในทางเข้าออก                                   | 3.31      | 0.82 | เห็นด้วยมาก       | 6        |
| 3. ทางโรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบคนเข้าออกในโรงเรียนทุกครั้ง                                    | 3.18      | 0.85 | เห็นด้วยมาก       | 13       |
| 4. โรงเรียนจัดเส้นทางจราจรในโรงเรียนให้ปลอดภัยแยกทางเดินรถ ทางเดินเท้า และทางม้าลาย          | 2.96      | 0.88 | เห็นด้วยมาก       | 20       |
| 5. โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่หรือครูคอยให้คำแนะนำการเข้าออกโรงเรียนอย่างชัดเจน                    | 3.00      | 0.84 | เห็นด้วยมาก       | 19       |
| 6. อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไฟฟ้าในโรงเรียน เช่น ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊ก | 3.48      | 0.73 | เห็นด้วยมาก       | 3        |
| 7. ขนาดของห้องเรียนกว้างขวางเหมาะกับจำนวนเด็กโดยประมาณ 6x8 เมตร ต่อนักเรียน 25 คน            | 2.91      | 0.90 | เห็นด้วยมาก       | 22       |
| 8. ห้องเรียนทุกห้องควรติดเครื่องปรับอากาศ                                                    | 2.41      | 1.01 | เห็นด้วยมาก       | 25       |
| 9. ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดี ไม่มีมูฮับ                         | 3.57      | 0.65 | เห็นด้วยมากที่สุด | 1        |
| 10. ขนาดโต๊ะเรียนเก้าอี้ ตู้เก็บของ กระดาน บอร์ด มีขนาดที่เหมาะสมกับส่วนสูงกับส่วนสูงของเด็ก | 3.11      | 0.91 | เห็นด้วยมาก       | 16       |

ตาราง 2 (ต่อ)

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านอาคารเรียน<br>และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ                                                                   | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 11. มีการแบ่งอาคารเรียนเป็นส่วนประกอบด้วย ห้องเรียน<br>ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ                                                   | 3.29      | 0.77 | เห็นด้วยมาก | 8        |
| 12. พื้นอาคารเรียนสะอาดและไม่ลื่น                                                                                                  | 3.44      | 0.71 | เห็นด้วยมาก | 4        |
| 13. ห้องน้ำมีเพียงพอสำหรับเด็ก จัดขนาดเครื่องสุขภัณฑ์ได้<br>เหมาะสมกับวัยของเด็ก สะอาดโปร่ง สามารถตรวจสอบ<br>ความปลอดภัยของเด็กได้ | 3.16      | 0.96 | เห็นด้วยมาก | 14       |
| 14. สถานที่นอน ที่นอน เน้นเรื่องความสะดวก มีระเบียบ และ<br>ปลอดภัย                                                                 | 3.28      | 0.94 | เห็นด้วยมาก | 10       |
| 15. อาคารเรียนแต่ละชั้นมีลูกกักกันระเบียงมิให้เด็กป็นปาย                                                                           | 3.31      | 0.83 | เห็นด้วยมาก | 7        |
| 16. บริเวณโรงเรียนมีสนามหญ้าและปลูกต้นไม้เพียงพอที่จะ<br>ให้เด็กวิ่งเล่นและศึกษา                                                   | 3.19      | 0.78 | เห็นด้วยมาก | 12       |
| 17. โรงเรียนจัดปลูกไม้ดอกและไม้ใบสำหรับเด็กศึกษารัชมชาติ<br>วิทยา                                                                  | 2.95      | 0.92 | เห็นด้วยมาก | 19       |
| 18. สวนในโรงเรียนได้รับการตกแต่งสวยงามเป็นระบบสวนป่า                                                                               | 2.48      | 0.86 | เห็นด้วย    | 26       |
| 19. ครูใส่ใจต่อการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดด้านความปลอดภัย                                                                              | 3.40      | 0.77 | เห็นด้วยมาก | 5        |
| 20. ครูขาดการเอาใจใส่ในการตอบคำถามและแนะนำเด็กเกี่ยว<br>กับความปลอดภัย                                                             | 1.93      | 1.03 | เห็นด้วยมาก | 18       |
| 21. โรงเรียนมีระบบการกำจัดขยะเป็นอย่างดีและฝึกเด็กให้<br>รักษาความสะอาด                                                            | 3.12      | 0.85 | เห็นด้วยมาก | 15       |
| 22. ท่าเลที่ตั้งโรงเรียนปลอดภัยและเป็นพิษจากโรงงาน<br>อุตสาหกรรม                                                                   | 3.27      | 0.91 | เห็นด้วยมาก | 11       |

ตาราง 2 (ต่อ)

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านอาคารเรียน<br>และสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ                                                                              | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 23. อาคารเรียนเลือกใช้ประตูหน้าต่างที่ทำด้วยกระจกช่วยให้<br>เด็กมองเห็นทัศนียภาพได้สวยงาม                                                      | 2.47      | 1.04 | เห็นด้วย    | 27       |
| 24. โรงเรียนควรเป็นโรงเรียนชั้นเดียว                                                                                                           | 2.86      | 1.00 | เห็นด้วยมาก | 23       |
| 25. โรงเรียนไม่มีห้องพยาบาลหรือมีแต่ยังไม่เหมาะสมสำหรับ<br>เด็กใช้เวลาเจ็บป่วย                                                                 | 3.10      | 0.97 | เห็นด้วยมาก | 17       |
| 26. โรงเรียนที่เป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไปต้องเน้นความปลอดภัย<br>เป็นพิเศษ มีราวกันขอบระเบียง แนวนหนา บันไดขึ้นลงมี<br>ราวจับกันเด็กพลัดตกจากที่สูง | 3.29      | 0.86 | เห็นด้วยมาก | 9        |
| 27. โรงเรียนอยู่ใกล้เขตชุมชนซึ่งสะดวกในการเดินทาง                                                                                              | 2.81      | 0.97 | เห็นด้วยมาก | 24       |
| รวม                                                                                                                                            | 3.01      | 0.44 | เห็นด้วยมาก |          |

จากตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงความต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพด้านอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 3.01$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน (S.D. = .44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดมี 2 ข้อ คือข้อ 9 ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมูอับและข้อ 1 บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายใน

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมีเพียง 2 ข้อ คือข้อที่ 18 ส่วนในโรงเรียนได้รับการตกแต่งสวยงามเป็นระบบสวนป่า และข้อที่ 23 อาคารเรียนเลือกใช้ประตูหน้าต่างที่ทำด้วยกระจก ช่วยให้เด็กมองเห็นทัศนียภาพได้สวยงาม

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัด  
สวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสนามเด็กเล่น

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านสนามเด็กเล่น                                                               | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย     | ลำดับที่ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|----------|
| 1. ท่านมีความวิตกกังวล เมื่อลูกของท่านเข้าไปเล่นในสนามเด็กเล่น                                        | 2.64      | 0.99 | เห็นด้วยมาก  | 16       |
| 2. เครื่องเล่น หรืออุปกรณ์การเล่นราคาสูงและทันสมัย                                                    | 2.92      | 0.95 | เห็นด้วยมาก  | 9        |
| 3. สนามเด็กเล่นเป็นสนามกลางแจ้งที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้<br>อย่างสบายมีร่มเงาไม้ ไม้ร้อน เวลาเล่น      | 3.27      | 0.80 | เห็นด้วยมาก  | 3        |
| 4. สนามเด็กเล่นมีเครื่องเล่นครบตรงตามพัฒนาการของเด็ก<br>เช่น ประเภทโหน ปีน ชิงช้า ม้าหมุนจำนวนเพียงพอ | 2.92      | 0.95 | เห็นด้วยมาก  | 9        |
| 5. สนามเด็กเล่นมีรั้วรอบขอบชิดแยกเป็นสัดส่วน                                                          | 2.71      | 1.05 | เห็นด้วยมาก  | 13       |
| 6. สนามเด็กเล่นมีพื้นที่ที่มีความหลากหลายของพื้นผิว เช่น<br>พื้นดิน พื้นทราย พื้นหญ้า                 | 2.70      | 1.05 | เห็นด้วย     | 14       |
| 7. สนามเด็กเล่นมีอุปกรณ์ของเล่นที่ได้รับการตรวจสอบสภาพ<br>ให้ปลอดภัยอยู่เสมอ                          | 2.91      | 1.22 | เห็นด้วยมาก  | 11       |
| 8. เครื่องเล่นสนามไม่ตั้งบนพื้นซีเมนต์                                                                | 2.78      | 1.02 | เห็นด้วย     | 12       |
| 9. แมว สุนัข และสัตว์เลี้ยงไม่สามารถเข้าไปในบริเวณสนาม<br>เด็กเล่นได้                                 | 3.18      | 0.91 | เห็นด้วยมาก  | 5        |
| 10. สนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง ครู หรือผู้ปกครองสามารถมองเห็น<br>เด็กได้ตลอดเวลา                      | 3.38      | 0.89 | เห็นด้วยมาก  | 1        |
| 11. รอบ ๆ สนาม มีบ้าน หรือศาลา ให้สำหรับเด็กที่ไม่ชอบเล่น<br>กลางแจ้ง                                 | 2.03      | 0.92 | เห็นด้วยน้อย | 17       |
| 12. สนามเด็กเล่นอยู่ไกลจากที่จอดรถและทางเดินรถยนต์                                                    | 3.29      | 0.89 | เห็นด้วยมาก  | 2        |
| 13. เครื่องเล่นบางชนิดเป็นอันตราย เช่น ชิงช้า ไม้หก                                                   | 3.04      | 0.95 | เห็นด้วยมาก  | 15       |
| 14. บุตร หลานของท่านมักประสบปัญหาบ่อย ๆ ในสนามเด็ก<br>เล่น                                            | 3.06      | 0.90 | เห็นด้วยมาก  | 7        |

ตาราง 3 (ต่อ)

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านสนามเด็กเล่น                                                                                                          | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 15.ครูควรมีส่วนร่วมในการดูแลในสนามเด็กเล่นทุกครั้งที่มีเด็ก<br>อยู่ในสนาม                                                                        | 3.16      | 0.91 | เห็นด้วยมาก | 6        |
| 16.สนามเด็กเล่นมีพุ่มไม้มากเกินไป                                                                                                                | 3.04      | 0.97 | เห็นด้วยมาก | 8        |
| 17.ครูแนะนำการเล่นอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เสมอและตรวจสอบ<br>การเล่นของเด็กเพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อกัน เช่น แย่งของ<br>เล่น โยนทรายใส่ตาเพื่อน เป็นต้น | 3.21      | 0.92 | เห็นด้วยมาก | 4        |
| รวม                                                                                                                                              | 2.78      | 0.47 | เห็นด้วยมาก |          |

จากตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการ ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการ  
จัดสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลด้านสนามเด็กเล่น โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก  
( $\bar{X} = 2.78$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน (S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า  
ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ข้อที่ 10 สนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง  
ครู หรือผู้ปกครองสามารถมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยมี 1 ข้อ คือข้อที่ 11 รอบ ๆ สนาม  
มีบ้าน หรือศาลาให้สำหรับเด็กที่ไม่ชอบเล่นกลางแจ้ง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้  
โรงเรียนจัดสวัสดิการ ด้านรถโรงเรียน

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านรถโรงเรียน                                                                                      | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 1. รถโรงเรียนอยู่ในสภาพที่ดีและมีใบแสดงยืนยันการตรวจสอบ<br>รถ                                                              | 3.39      | 0.81 | เห็นด้วยมาก | 5        |
| 2. คนขับรถโรงเรียนมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกดี<br>แต่งกายเรียบร้อย มีประสบการณ์เพียงพอ                               | 3.48      | 0.74 | เห็นด้วยมาก | 1        |
| 3. โรงเรียนจัดอบรมคนขับรถโรงเรียนให้มีความรับผิดชอบและ<br>มารยาทในการขับรถเสมอ                                             | 3.27      | 0.86 | เห็นด้วยมาก | 6        |
| 4. รถโรงเรียนมีสัญญาณแสดงว่าเป็นรถโรงเรียน เช่น สีของรถ<br>ไฟสัญญาณบนหัวรถและท้ายรถ ป้ายติดข้างรถแสดงว่า<br>เป็นรถโรงเรียน | 3.39      | 0.81 | เห็นด้วยมาก | 4        |
| 5. ครูและคนขับรถดูแลความปลอดภัยของเด็กขณะอยู่ในรถ ขึ้น-<br>ลงรถ และมอบเด็กให้ผู้ปกครอง                                     | 3.43      | 0.77 | เห็นด้วยมาก | 2        |
| 6. ในตัวรถมีอุปกรณ์การสื่อสาร เช่น วิทยุ มีเครื่องดับเพลิงในรถ<br>ทำให้เด็กและผู้โดยสารมีความปลอดภัย                       | 3.15      | 1.00 | เห็นด้วยมาก | 8        |
| 7. โรงเรียนจะจัดกระเป๋าปฐมพยาบาลเบื้องต้นไว้ในรถทุก<br>ครั้งที่มีการออกรถบริการสำหรับเด็ก                                  | 3.05      | 0.95 | เห็นด้วยมาก | 12       |
| 8. รถโรงเรียนมีประกันชั้น 1 และให้ความคุ้มครองถึงเด็กในรถ                                                                  | 3.43      | 0.84 | เห็นด้วยมาก | 3        |
| 9. รถโรงเรียนออกตามเวลาและมีครู หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมรถ<br>ที่มีความสนใจต่อความปลอดภัยของเด็กและเป็นมิตรกับ<br>เด็ก        | 3.24      | 0.85 | เห็นด้วยมาก | 7        |
| 10. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจะให้เด็กคาดเข็มขัดนิรภัยทุกคนขณะ<br>นั่งในรถ                                                   | 2.69      | 1.04 | เห็นด้วยมาก | 14       |
| 11. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจะนับจำนวนเด็กเพื่อให้นั่งรถไม่แออัด<br>และส่งเด็กกลับบ้านได้ครบทุกคน                           | 3.12      | 0.93 | เห็นด้วยมาก | 11       |

ตาราง 4 (ต่อ)

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านรถโรงเรียน                                                           | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 12. ท่านรู้สึกยุ่งยากใจในการที่จะใช้รถโรงเรียนในแง่ของความปลอดภัยของรถ คนขับรถ และการรับส่ง     | 2.66      | 1.10 | เห็นด้วยมาก | 15       |
| 13. รถโรงเรียนมีล็อกกันเด็กเปิดประตูเล่น เพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็ก                             | 3.13      | 0.94 | เห็นด้วยมาก | 10       |
| 14. การใช้รถโรงเรียนช่วยลดปัญหาจราจร                                                            | 3.13      | 0.91 | เห็นด้วยมาก | 9        |
| 15. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจัดสาริตให้เด็กรู้จักความปลอดภัยขณะโดยสาร                            | 2.80      | 1.00 | เห็นด้วยมาก | 13       |
| 16. เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน โรงเรียนจะรับฟังและแก้ไข ตามคำแนะนำซึ่งทำให้เด็กปลอดภัย | 1.91      | 0.85 | เห็นด้วย    | 16       |
| รวม                                                                                             | 3.19      | 0.57 | เห็นด้วยมาก |          |

จากตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้โรงเรียนจัดสวัสดิการ ด้านรถโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 3.19$ ) และมีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน (S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ลำดับแรกคือข้อที่ 2 คนขับรถโรงเรียนมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกดีแต่งกายเรียบร้อยมีประสบการณ์เพียงพอ

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมี 1 ข้อคือข้อที่ 16 เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน โรงเรียนจะรับฟังและแก้ไข ตามคำแนะนำซึ่งทำให้เด็กปลอดภัย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิการของ  
นักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษา

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านสวัสดิศึกษา                                                                                                                                   | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 1. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย<br>ให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ                                                                                            | 2.98      | 0.92 | เห็นด้วยมาก | 8        |
| 2. โรงเรียนจะมีป้ายนิเทศแสดงถึงการรักษาความปลอดภัย<br>สำหรับเด็กที่เด็กจะดูภาพและทำความเข้าใจเป็นระยะ ๆ<br>ตลอดทั้งปี                                                    | 2.89      | 0.91 | เห็นด้วยมาก | 9        |
| 3. ครูจัดสอนเด็กเรื่องความปลอดภัยในหัวข้อสวัสดิการศึกษา<br>ในหน่วย “ความปลอดภัยไว้ก่อน” ให้เด็กได้รู้จักการป้องกัน<br>ตนเองจาก อุบัติเหตุ                                | 3.08      | 0.88 | เห็นด้วยมาก | 6        |
| 4. ครูมีการทบทวนการใช้อุปกรณ์และเครื่องเล่นในสนามเด็ก<br>เล่นให้กับเด็กทุกครั้งก่อนออกไปเล่นหลังจากเด็กเล่น<br>เสร็จแล้วครูติดตามผลการเล่น                               | 2.89      | 0.83 | เห็นด้วยมาก | 10       |
| 5. โรงเรียนขอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปลูกฝังความปลอดภัย<br>ให้แก่เด็กตั้งแตที่บ้าน โดยโรงเรียนจัดทำข่าวสารเรื่อง<br>“สวัสดิศึกษา” เป็นประจำ                           | 3.02      | 0.85 | เห็นด้วยมาก | 7        |
| 6. โรงเรียนจัดกิจกรรมนิเทศ นิทรรศการ เรื่องความปลอดภัย<br>อย่างสม่ำเสมอและติดตามประเมินผล                                                                                | 2.77      | 0.87 | เห็นด้วยมาก | 13       |
| 7. โรงเรียนมีการซ้อมเรื่องอุบัติภัย เช่น การซ้อมหนีไฟและการ<br>ปฐมพยาบาลเบื้องต้น                                                                                        | 2.82      | 0.95 | เห็นด้วยมาก | 12       |
| 8. โรงเรียนติดหมายเลขโทรศัพท์ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล<br>สถานีดับเพลิงไว้ที่บอร์ดเห็นได้ชัดเจน                                                                              | 3.09      | 0.91 | เห็นด้วยมาก | 5        |
| 9. โรงเรียนมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์และชื่อ<br>บุคคล สถานที่ติดต่อของผู้ปกครองให้เป็นปัจจุบันเสมอ<br>เพื่อใช้ในกรณีที่เกิดปัญหาแจ้งผู้ปกครองได้รวดเร็วถูกต้อง | 3.12      | 1.03 | เห็นด้วยมาก | 2        |

ตาราง 5 (ต่อ)

| ความต้องการของผู้ปกครองด้านสวัสดิศึกษา                                                                                             | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 10.โรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน                                                                                   | 3.36      | 0.85 | เห็นด้วยมาก | 1        |
| 11.ครูมีการจัดโครงการ ความปลอดภัยในตนเอง “ในหน่วยการ<br>จัดประสบการณ์สำหรับเด็ก”                                                   | 3.09      | 0.93 | เห็นด้วยมาก | 4        |
| 12.โรงเรียนเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีความรู้<br>ทางด้านความปลอดภัยมาบรรยายในโรงเรียน                                 | 2.56      | 0.89 | เห็นด้วยมาก | 15       |
| 13.ในช่วงโรงเรียนจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย<br>อย่างสม่ำเสมอ                                                            | 2.84      | 0.94 | เห็นด้วยมาก | 11       |
| 14.ครูสอนวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุ<br>เบื้องต้น                                                           | 3.10      | 0.95 | เห็นด้วยมาก | 3        |
| 15.โรงเรียนจะจัดทำประชุมครู ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง<br>ในชุมชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพในโรงเรียน บ้าน<br>และชุมชน | 2.57      | 0.93 | เห็นด้วยมาก | 14       |
| 16.โรงเรียนจะแสดงถึงความใส่ใจต่อปัญหาสวัสดิภาพอย่าง<br>สม่ำเสมอและแก้ไขเมื่อจำเป็น                                                 | 2.12      | 0.96 | เห็นด้วย    | 16       |
| รวม                                                                                                                                | 2.99      | 0.45 | เห็นด้วยมาก |          |

จากตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยส่วนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 2.99$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน (S.D. = .45) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ลำดับแรกคือ ข้อที่ 10 โรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมี 1 ข้อคือ ข้อที่ 16 โรงเรียนจะแสดงถึงความใส่ใจต่อปัญหาสวัสดิภาพอย่างสม่ำเสมอและแก้ไขเมื่อจำเป็น

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล รวมทั้ง 4 ด้าน

| ความต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพด้าน | $\bar{X}$ | S.D. | ความหมาย    | ลำดับที่ |
|----------------------------------------|-----------|------|-------------|----------|
| 1. อาคาร และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ       | 3.01      | 0.44 | เห็นด้วยมาก | 2        |
| 2. สนามเด็กเล่น                        | 2.78      | 0.47 | เห็นด้วยมาก | 4        |
| 3. รถโรงเรียน                          | 3.19      | 0.57 | เห็นด้วยมาก | 1        |
| 4. สวัสดิศึกษา                         | 2.99      | 0.60 | เห็นด้วย    | 3        |
| รวม                                    | 2.98      | 0.45 | เห็นด้วยมาก |          |

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยการรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 2.98$ ) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการด้านรถโรงเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.19$ ) รองลงมาคือ ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ( $\bar{X} = 3.01$ ) ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ( $\bar{X} = 2.99$ ) และด้านสนามเด็กเล่น ( $\bar{X} = 2.78$ ) ตามลำดับ

### 3. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

สมมุติฐานข้อที่ 1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา รวมทั้ง 4 ด้าน

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS   | F       |
|------------------|--------|-----|------|---------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 27.31  | 5   | 6.83 | 44.84** |
| ภายในกลุ่ม       | 83.76  | 809 | 0.15 |         |
| รวม              | 111.08 | 814 |      |         |

\*\*  $F(.01) \geq 3.02$

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา รวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ  
ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และ  
ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน

| กลุ่มตัวอย่าง              | $\bar{X}$ | ประถม<br>ศึกษา | มัธยม<br>ศึกษา | ประกาศนียบัตร<br>หรือเทียบเท่า | ปริญญาตรี<br>หรือเทียบเท่า | สูงกว่า<br>ปริญญาตรี |
|----------------------------|-----------|----------------|----------------|--------------------------------|----------------------------|----------------------|
|                            |           | 2.50           | 2.77           | 2.96                           | 3.19                       | 3.09                 |
| ประถมศึกษา                 | 2.50      | -              | .27*           | .46*                           | .69*                       | .59*                 |
| มัธยมศึกษา                 | 2.77      |                | -              | .19*                           | .42*                       | .32*                 |
| ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า | 2.96      |                |                | -                              | .23*                       | .13                  |
| ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า     | 3.19      |                |                |                                | -                          | .10                  |
| สูงกว่าปริญญาตรี           | 3.09      |                |                |                                |                            | -                    |

$$q \geq .17$$

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่ากับ  
ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี และระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับระดับสูงกว่าปริญญา  
ตรี มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่าง  
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษากลุ่มอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกัน มีความต้องการเกี่ยว  
กับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  
ระดับ .05

สมมุติฐานข้อที่ 2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับ ด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และ ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS   | F       |
|------------------|--------|-----|------|---------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.94   | 3   | 2.31 | 12.24** |
| ภายในกลุ่ม       | 104.14 | 809 | 0.19 |         |
| รวม              | 111.08 | 814 |      |         |

$$** F(.01) \geq 3.02$$

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการด้านอาคารเรียน และ  
สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็ก  
ปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน

| กลุ่ม              | คะแนน<br>เฉลี่ย | ต่ำกว่า 5,000 บาท | 5,001-7,500 บาท | 7,501-10,000 บาท | มากกว่า 10,000 บาท |
|--------------------|-----------------|-------------------|-----------------|------------------|--------------------|
|                    |                 | 2.80              | 2.80            | 2.94             | 3.08               |
| ต่ำกว่า 5,000 บาท  | 2.80            | -                 | .00             | .14*             | .44*               |
| 5,001-7,500 บาท    | 2.80            |                   | -               | .14*             | .28*               |
| 7,501-10,000 บาท   | 2.94            |                   |                 | -                | .14*               |
| มากกว่า 10,000 บาท | 3.08            |                   |                 |                  | -                  |

\*  $q \geq .14$

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท กับ รายได้ 5,001-7,500 บาท รายได้ 7,501-10,000 บาท มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเนื่องกลุ่มอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมุติฐานข้อที่ 3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับด้านอาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และ ด้านสวัสดิศึกษา รวมทั้ง 4 ด้าน

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS   | F      |
|------------------|--------|-----|------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.41   | 5   | 1.48 | 7.85** |
| ภายในกลุ่ม       | 103.67 | 809 | 0.19 |        |
| รวม              | 111.08 | 814 |      |        |

\*\*  $F(.01) \geq 3.02$

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการด้านอาคารเรียน และ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา สำหรับเด็ก ปฐมวัย รวมทั้ง 4 ด้าน

| กลุ่ม               | คะแนน | รับราชการ | ประกอบ<br>ธุรกิจส่วนตัว | พนักงานรัฐ<br>วิสาหกิจ | เกษตรกร | รับจ้าง | แม่บ้าน/<br>พ่อบ้าน |
|---------------------|-------|-----------|-------------------------|------------------------|---------|---------|---------------------|
|                     |       | 3.05      | 2.90                    | 2.80                   | 2.86    | 3.04    | 3.26                |
| รับราชการ           | 3.05  | -         | .15                     | .25*                   | .19*    | .01     | .21*                |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | 2.90  |           | -                       | .10                    | .04     | .14     | .36*                |
| พนักงานรัฐวิสาหกิจ  | 2.80  |           |                         | -                      | .06     | .24*    | .46*                |
| เกษตรกร             | 2.86  |           |                         |                        | -       | .18     | .40*                |
| รับจ้าง             | 3.04  |           |                         |                        |         | -       | .22*                |
| แม่บ้าน/พ่อบ้าน     | 3.26  |           |                         |                        |         |         | -                   |

$$q \geq .19$$

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ กับอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวกับ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้าง อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ กับ อาชีพเกษตรกรและอาชีพเกษตรกร และอาชีพเกษตรกร กับอาชีพรับจ้าง มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพกลุ่มอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของ นักเรียนอนุบาลทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## บทที่ 5

### สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในกรุงเทพมหานคร จาก 38 สำนักงานเขต 731 โรงเรียน รวมผู้ปกครอง 78,422 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยครูโรงเรียนอนุบาลเป็นผู้เลือกจำนวน 1,068 คน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 815 คน คิดเป็นร้อยละ 76.31

เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนมิถุนายน-เดือนสิงหาคม 2540

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยตรวจให้คะแนน หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย และการทดสอบรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างหลังจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน

## สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียน ในโรงเรียนอนุบาลสรุปได้ดังนี้

### 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และประกาศนียบัตรอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 7,501-10,000 บาท จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และรายได้ระหว่าง 5,001-7,500 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 342 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคืออาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 และอาชีพรับราชการ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ตามลำดับ

### 2. ข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

พบว่ารกรโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรกและแต่ละด้านมีความต้องการเฉพาะด้านดังนี้

#### 2.1 ด้านอาคาร และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงความต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพด้านอาคาร สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 3.01$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน (S.D. = .44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดมี 2 ข้อ คือข้อ 9 ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมูมอับ และข้อ 1 บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากและเป็นอันดับ 3 คือ ข้อ 6 อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไฟฟ้าในโรงเรียน เช่น ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊ก ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมีเพียง 2 ข้อ คือข้อที่ 18 ส่วนในโรงเรียนได้รับการตกแต่งสวยงามเป็นระบบสวนป่า และข้อที่ 23 อาคารเรียนเลือกใช้ประตุนหน้าต่างที่ทำด้วยกระจก ช่วยให้เด็กมองเห็นทัศนียภาพได้สวยงาม

## 2.2 ด้านสนามเด็กเล่น

ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการ ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสนามเด็กเล่นในโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 2.78$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน ( $S.D.=0.47$ ) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ข้อที่ 10 สนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง ครู หรือผู้ปกครอง สามารถมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา รองลงมาคือ ข้อ 12 สนามเด็กเล่นอยู่ไกลจากที่จอดรถและทางเดินรถยนต์ และข้อ 3 สนามเด็กเล่น เป็นสนามกลางแจ้งที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้สบาย มีร่มเงาไม้ ไม่ร้อนเวลาเล่น ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยมี 1 ข้อ คือข้อที่ 11 รอบ ๆ สนาม มีบ้าน หรือศาลาให้สำหรับเด็กที่ไม่ชอบเล่นกลางแจ้ง

## 2.3 ด้านรถโรงเรียน

ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้โรงเรียนจัดสวัสดิการด้านรถโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 3.19$ ) และมีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน ( $S.D. = 0.57$ ) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ลำดับแรกคือข้อที่ 2 คนขับรถโรงเรียนมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกดีแต่งกายเรียบร้อยมีประสบการณ์เพียงพอ รองลงมาคือข้อ 5 ครู และคนขับรถ ดูแลความปลอดภัยของเด็กขณะอยู่ในรถ ขึ้น-ลงรถ และมอบเด็กให้ผู้ปกครอง และข้อ 8 รถโรงเรียนมีประกันชั้น 1 และให้ความคุ้มครองถึงเด็กในรถ ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมี 1 ข้อ คือข้อที่ 16 เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน โรงเรียนจะรับฟังและแก้ไขตามคำแนะนำซึ่งทำให้เด็กปลอดภัย

## 2.4 ด้านสวัสดิศึกษา

ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 2.99$ ) และมีความเห็นด้วยค่อนข้างสอดคล้องกัน ( $S.D. = .45$ ) เมื่อแยกเป็นรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ลำดับแรกคือข้อที่ 10 โรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน รองลงมาคือ ข้อ 9 โรงเรียนมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์และชื่อบุคคลสถานที่ติดต่อของผู้ปกครองให้เป็นปัจจุบันเสมอเพื่อใช้ในกรณีเกิดปัญหาแจ้งผู้ปกครองได้รวดเร็ว ถูกต้อง และข้อ 14 ครูสอนวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุเบื้องต้น ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมี 1 ข้อ คือข้อที่ 16 โรงเรียนจะแสดงถึงความใส่ใจต่อปัญหาสวัสดิภาพอย่างสม่ำเสมอ และแก้ไขเมื่อจำเป็น

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยการรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ( $\bar{X} = 2.98$ ) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ความต้องการด้านรถโรงเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.19$ ) รองลงมาคือ ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ( $\bar{X} = 3.01$ ) ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ( $\bar{X} = 2.99$ ) และด้านสนามเด็กเล่น ( $\bar{X} = 2.78$ ) ตามลำดับ

### 3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน และแยกทดสอบทีละด้าน พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านรถโรงเรียน ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น และด้านสวัสดิศึกษา

3.2 สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน และแยกทดสอบทีละด้าน พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านรถโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น และด้านสวัสดิศึกษา

3.3 สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน และแยกทดสอบทีละด้าน พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านรถโรงเรียน ด้านอาคารและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น และด้านสวัสดิศึกษา

## อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. รถโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการระดับมากโดยเฉพาะเกี่ยวกับคนขับรถโรงเรียนต้องมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกแต่งกายเรียบร้อย มีประสบการณ์เพียงพอ ผู้ปกครองต้องการเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะในสภาพปัจจุบันการจราจรเป็นปัญหาขึ้นทุกวัน มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผลการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้มีโครงการขยายและสร้างเครือข่ายการคมนาคมมากขึ้น มีจำนวนยานพาหนะเพิ่มมากขึ้นไม่สอดคล้องกับการสัญจร รถติด เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง พบการสูญเสียเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนอนุบาลที่มีอุบัติเหตุบ่อยครั้งและมีการสูญเสียชีวิตของเด็กเป็นที่น่าสลดใจยิ่งนัก ทั้งนี้เพราะเด็กเล็กไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองอย่างถูกวิธีได้ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดมาจากความหุนหันพลันแล่นของคนขับที่ขาดประสบการณ์ ขาดความชำนาญ และมีวุฒิภาวะที่ไม่เพียงพอ ทำให้ขาดสติสัมปชัญญะในการบังคับยานยนต์ ทำให้เกิดความสลดใจแก่บุคคลทั่วไปบ่อย ๆ ในเรื่องนี้คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2531 : 1 - 2) ได้สรุปปัญหาอุบัติเหตุ จากการจราจรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมี 5 ประการคือ ปัญหาจากผู้ใช้ทาง ผู้ควบคุมยานพาหนะคนโดยสารและคนเดินเท้าที่ใช้ทางสาธารณะขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องระบบจราจร กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสังคมต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น หรือสภาพร่างกาย อายุ และจิตใจของผู้ใช้ทางไม่อยู่ในภาวะที่จะควบคุมยานพาหนะหรือควบคุมตนเองให้ปลอดภัยได้ ปัญหาจากยานพาหนะ ยานพาหนะชำรุด บกพร่องขาดการบำรุงรักษา และตรวจสอบให้อยู่ในสภาพดี และมีมาตรฐานของความปลอดภัยทั้งจากเจ้าของรถหรือผู้ใช้อยานพาหนะเอง และของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่เกี่ยวข้อง ปัญหาจากลักษณะทางกายภาพของทางที่ใช้ในการจราจรไม่เหมาะสม หรือบกพร่องทางวิศวกรรม เช่น พื้นผิวของถนนขรุขระ ถนนหรือลำคลองคดเคี้ยวมีมุมหักมาก นอกจากนี้การติดตั้งเครื่องหมายจราจรไม่เหมาะสม เช่นป้ายและตัวอักษรเล็กเกินไป หรือป้ายตั้งอยู่ในที่มองเห็นได้ยากหรือมีสิ่งอื่นบัง ปัญหาจากสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม อันเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น ภาวะผ่าน การน้ำท่วม หมอกควัน รวมทั้งมีการใช้อยานพาหนะในทางตอนนั้นมากผิดปกติในบางฤดูกาล และปัญหาจากการวางแผนและการประสานงาน ขาดการวางแผนที่ดี ทั้งในการสร้างและในการใช้ทาง เช่น สร้างถนนเข้าไปในชุมชน การกำหนดในการใช้ถนนไม่เหมาะสมกับสภาพการจราจร ทั้งขาดการประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการสร้างการควบคุมซ่อมบำรุงการจราจรและพื้นถนน ตลอดจนขาดความรับผิดชอบ และประสานงานในการขุดกลบ และบำรุงรักษา

ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 2 - 5) ได้ออกระเบียบการควบคุมดูแล การใช้รถโรงเรียน ผู้ดำเนินการรถโรงเรียนให้มีหน้าที่โดยสรุปคือให้ควบคุม ดูแล และเอาใจใส่ ในเรื่องความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียนจัดให้มีเครื่องหมายแถบแผ่นป้ายตัวอักษรให้เห็นเด่นชัด รวมทั้งชื่อโรงเรียนและโทรศัพท์ติดท้ายรถโรงเรียน การคัดเลือกพนักงานขับรถที่มีคุณภาพ การ บังคับให้ติดสัญญาณแสดงถึงรถโรงเรียน การบังคับให้มีเครื่องใช้ที่จำเป็น เพื่อช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นตลอดจนให้มีการรายงานการใช้รถโรงเรียนทุกภาคเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับพนักงานขับรถ ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนรับนักเรียนจากที่ อยู่อาศัยและการส่งนักเรียนตามจุดหมายที่ได้ตกลงกับผู้ปกครอง

2. ความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลด้านอาคารเรียน และ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของผู้ปกครอง มีความต้องการในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.01$ ) โดยเฉพาะข้อที่ 9 ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมูมอับ ผู้ปกครองมีความต้องการสูงสุด ทั้งนี้เพราะ อาคารสถานที่ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย มีข้อสำคัญควรคำนึง คือ สถานที่ตั้ง ควรพิจารณาในทำเลที่มีการคมนาคมสะดวกไม่ห่างจากย่านชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีงาม ควรอยู่ในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี และห่างไกลจากโรงงาน อุตสาหกรรม เพราะทำให้อากาศไม่บริสุทธิ์ และมีเสียงอึกทึกอยู่เสมอ โรงงานบางแห่งระบายสิ่งที่มีพิษออกมาซึ่งเป็นอันตรายต่อเด็กได้ ตัวอาคารควรตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีทิศทางลมพัดผ่านและมีแสงสว่างพอเหมาะ ห้องเรียนควรมีหน้าต่างหลายบานและไม่ควรสูงจากพื้นเกิน 70 เซนติเมตร เพื่อเด็กจะได้มองดูวิวทิวทัศน์จากหน้าต่างได้ และมีแสงสว่างเพียงพอ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524 : 18-19) ห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ย่อมมีเครื่องเล่นและสิ่งของต่าง ๆ มากมาย เมื่อรวบรวมของเป็นหมวดหมู่วางไว้เป็นที่เป็นที่ทางเพื่อให้เด็กเล่นและเรียนได้สะดวก ควรจัดของเป็นมุม เช่น มุมดนตรี มุมนิทาน มุมของเล่น มุมหนังสือ เป็นต้น การจัดมุมต่างๆ ต้องพิจารณาถึงขนาดห้องและจำนวนเด็กถ้าห้องแคบมีเนื้อที่น้อยอาจจัดมุมหนึ่งหรือสองมุมผลัดเปลี่ยนกันไปอย่าให้มองรกรุงรัง (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529 : 238 - 239) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ ที่กล่าวถึง สวัสดิภาพเด็กปฐมวัยในสิ่งที่โรงเรียนต้องตรวจสอบคือสภาพโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียนที่สะอาด ไม่ลื่น หรือมีดอับ ห้องน้ำที่แห้งสะอาด ไม่มีตุ่มน้ำ ถังน้ำที่กักเก็บน้ำที่เด็กอาจไปเล่นแล้วเป็นอันตรายหรือมีประตูปิดล็อกที่เด็กอาจถูกขังอยู่ในห้องน้ำนั้นได้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2540 : 40)

ส่วนบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับมากรองลงมา ทั้งนี้ สอดคล้องกับ เบญญา แสงมะลิ (2528 : 26-27) ที่กล่าวว่าโรงเรียนควรมีรั้วรอบขอบชิด เพื่อให้เป็นสถานที่ปลอดภัยจากบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง

และจันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์ (2528 : 194) ที่กล่าวว่าบรรยากาศของสนามเด็กก่อนวัยเรียนควรมีรั้วรอบคั่นที่แข็งแรง แนวตั้งเพื่อป้องกันมิให้เด็กออกนอกบริเวณ และขณะเดียวกันก็ป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาบริเวณ สอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะที่กล่าวถึงสวัสดิภาพเด็กปฐมวัยในความปลอดภัยด้านกายภาพว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งรวมทั้งความปลอดภัยจากอันตรายของสิ่งแวดล้อม เช่น รั้วบริเวณสนามเด็กเล่นต้องแข็งแรง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2540 : 37) และสอดคล้องกับ สุโขทัยธรรมาราช (2524 : 18) ที่กล่าวว่า สถานที่ตั้งของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีอาณาบริเวณที่กว้างขวางไม่น้อยกว่า 150 ตารางวา และต้องกันรั้วรอบบริเวณโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนอนุบาลควรให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้ง ควรเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ไม่อยู่ริมถนนใหญ่ มีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีหรือมีสิ่งสกปรก มีความจุลมุนทุนวายหรือมีโจรผู้ร้ายในบริเวณนั้น (โสภณพรณ ชัยสมบัติ, 2528 : 26) แต่โรงเรียนอนุบาลควรอยู่ใกล้ชุมชนไปมาสะดวก มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 150 ตารางวา สำหรับโรงเรียนอนุบาลขนาดเล็ก และเพิ่มเนื้อที่ตามจำนวนเด็กมีพื้นที่เรียบใช้เป็นสนาม มีร่มไม้ใหญ่ รอบโรงเรียนควรมีรั้ว และปลูกดอกไม้ ไม้ใบให้ร่มรื่น สวยงาม (เบญจา แสงมลิ, 2528 : 26 - 27) และบริเวณโรงเรียน หรือเนื้อที่ทั้งหมดของโรงเรียนที่อยู่ภายในบริเวณเขตรั้ว บริเวณดังกล่าวจะต้องเป็นเครื่องกำหนดให้เด็กได้อยู่อาศัยด้วยความปลอดภัย สะดวกสบาย ร่มรื่น ไม่เกิดปัญหาใด ๆ แก่เด็กนักเรียนเพราะเด็กวัยนี้ค่อนข้างจะซุกซนและไม่รู้จักรับผิดชอบในความปลอดภัย บริเวณโรงเรียนแบ่งได้เป็น สนามเด็กเล่น สนามโรงเรียน และรั้วโรงเรียน โดยเฉพาะรั้วโรงเรียนนอกจากจะเป็นเขตกำหนดเนื้อที่ของโรงเรียนแล้วยังป้องกันทรัพย์สินของโรงเรียนได้อีกด้วย โรงเรียนควรจะต้องเอาใจใส่ในการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี ให้ความปลอดภัยและมีประตูรั้วแข็งแรงมีล๊อคใส่กุญแจได้ (สุโขทัยธรรมาราช, 2529 : 387) การบริการด้านความปลอดภัย ในสถานศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการความปลอดภัยจากบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงความปลอดภัยนั้นเป็นความปลอดภัยจากพวกมิจฉาชีพ หรือบุคคลอื่น เช่น การดูแลเด็กเพื่อคุ้มครองมิให้ถูกบุคคลอื่นที่มีใจผู้ปกครอง หรือผู้มีสิทธิรับเด็กปฐมวัยออกจากสถานศึกษาเป็นต้นเช่นเรื่องนี้ทางโรงเรียนต้องดูแลจัดทำบัตรรับเด็กที่แสดงสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและความยินยอมของผู้ปกครองหรือพ่อแม่เด็ก (สุโขทัยธรรมาราช, 2529 : 137 - 138) การมีรั้วรอบขอบชิด เพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในโรงเรียนโดยมิได้รับอนุญาตจึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับต้น ๆ โรงเรียนจึงมีอาชญากรรมหรือความรับผิดชอบในการดูแลและจัดการให้เกิดสวัสดิภาพสูงสุดแก่นักเรียนของตน (วิจิตร บุญยะโหดระ, 2527 : 322)

ส่วนอุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไฟฟ้าในโรงเรียน เช่น ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊ก ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้ไฟฟ้าเป็นอันตรายมาก ซึ่งเด็ก ๆ ควรดเว้นกิจกรรมใด ๆ ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับปลั๊กไฟ และโรงเรียนควรจัด สวัสดิศึกษาที่เป็นบทเรียน ซึ่งเด็กปฐมวัยจะสามารถเข้าใจสวัสดิภาพที่เป็นสิ่งรอบตัวได้บ้าง ถ้าครูปฐมวัยนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสนทนาหรือสาธิตในห้องเรียนและต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าเด็ก ๆ ไม่ควรใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าเองนอกจากมีผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิดเท่านั้น (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529 : 699) ดังนั้นอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดควรอยู่เหนือมือเด็ก หากจำเป็นต้องอยู่ในบริเวณที่เด็ก ๆ เอื้อมมือถึงก็ควรมีฝาครอบมิดชิดเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก

3. สวัสดิศึกษา พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการในระดับมากโดยเฉพาะเกี่ยวกับโรงเรียน จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล นอกจากเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาการตามวัยแล้ว ส่วนหนึ่งที่ผู้ปกครองให้ความสนใจมากคือ สวัสดิภาพของเด็กปฐมวัย งานความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถที่จะละเลยไปได้ เนื่องจากในปัจจุบันระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยภายในสถานศึกษา และการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาถูกกำหนดออกมาบังคับใช้ทั้งสถานศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529 : 133) และจากผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่าสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้นมีอัตราสูงทั้งนี้มีสาเหตุสรุปได้ว่าเป็นเพราะเด็กไทยเราขาดจิตสำนึกของความปลอดภัยและจากสถิติอุบัติเหตุในประเทศไทย นั้นปรากฏว่าเกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนเสียมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งหมด และส่วนใหญ่เกิดแก่เด็กนักเรียนในวัยประถมศึกษา จากผลการทดสอบความรู้ด้านสวัสดิศึกษาของเด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษา ปรากฏว่าเด็กสามารถผ่าน ข้อเขียนได้ถึงร้อยละ 79 แต่ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านภาคปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ว่าแม้กระทรวงศึกษาธิการจะได้บรรจุความรู้ด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กไว้มากพอสมควร แต่การเรียนการสอนหนักไปทางทฤษฎีซึ่งเด็กไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (วิจิตร บุญยะโหดระ, 2527 : 34) จากสถิติอุบัติเหตุในสถานศึกษา 2537 ของคณะกรรมการการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรวบรวมโดยศูนย์ข้อมูล พบว่า เด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ได้รับอุบัติเหตุถึงร้อยละ 38.6 สถานที่เกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนพบที่สนามโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 30 รองลงมาเป็นระเบียบอาคารร้อยละ 21.7 และบันไดขึ้นลงร้อยละ 16 ชนิดของอุบัติเหตุที่พบมากคือ การพลัดตกหกล้มบนพื้นระดับเดียวกันเกิดการลื่นถลาโดนวัตถุหรือของมีคม เป็นต้น (คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ, 2537 : 3-4) โสภภาพรณ ชัยสมบัติ ให้ความเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลควรเป็นสถานที่

ปลอดภัยไม่สกปรก ชุลมุนวุ่นวาย หรือมีโจรผู้ร้าย (โสภณพรณ ชัยสมบัติ. 2528 : 28) ทั้งนี้ เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เขาไม่สามารถป้องกันตัวตนเองได้ ความรู้ตามความเข้าใจของเขาอยู่ในระดับความคิดก่อนเกิดปฏิบัติเรียนรู้ตามการรับรู้โดยตรงเท่านั้น (Piaget. 1962 : 42) ด้วยลักษณะดังกล่าวของเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความห่วงใยต่อเด็กมาก ระบบครอบครัวเป็นระบบทางสังคมระบบหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน เพราะนักเรียนทุกคนจะต้องมาจากชุมชนที่อยู่โดยรอบของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ การได้ทราบถึงพื้นฐานความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนจะทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ปกครอง ที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานในอนาคต (พรศิริ อิงคชัยชาติ. 2527 : 5) และอีกส่วนหนึ่งคือ ความปลอดภัยและสวัสดิภาพของเด็ก

สำหรับสถานศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคลากรทุกระดับต้องดูแลความรับผิดชอบ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะจัดบริการหรือเปิดเป็นสถานศึกษาได้ต้องผ่านการจดทะเบียน ซึ่งในการจดทะเบียนขออนุญาตเปิดสถานศึกษา ทางรัฐบาลจะต้องสอบในเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก เช่น ความสามารถในการดูแลเด็กของครู 1 คน ควรจะดูแลเด็กได้กี่คน ลักษณะอาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ การอนุญาตพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่ การติดตั้งเครื่องสัญญาณไฟ เครื่องดับไฟ การฝึกพาเด็กหนีไฟอย่างถูกต้อง ในต่างประเทศ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ จัดให้การจัดการบริการด้านความปลอดภัยเป็นความสำคัญลำดับแรกของการบริหารการศึกษา สิ่งสำคัญที่กำหนดจัดให้กับเด็กคือ การให้เด็กเรียนรู้ถึงภัยและอันตรายต่าง ๆ วิธีการรักษาความปลอดภัย รวมถึงการลดอุบัติเหตุต่าง ๆ ในโรงเรียน (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 134-135) จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลในประเทศไทย พบว่า ยังไม่มีมาตรฐานโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องของการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นสวัสดิภาพที่จำเป็นสำหรับนักเรียนอนุบาล และเพื่อการป้องกันปัญหาอุบัติเหตุในโรงเรียนที่น่าเสนาะ โดยสื่อมวลชน เช่น เด็กถูกรถโรงเรียนทับตาย เด็กถูกข่มขืนในโรงเรียน หรือเด็กถูกขังตายในห้องน้ำในช่วงปิดภาคเรียน จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจกับสวัสดิภาพของนักเรียนอนุบาล หากโรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน จะเป็นมาตรการที่ทำให้ผู้ปกครองมีความอบอุ่นใจในสวัสดิภาพของเด็กเล็กมากขึ้น จึงมีความต้องการในระดับมาก ( $\bar{X} = 2.99$ ) โดยเฉพาะ 3 ข้อแรกของแบบสอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียนมีระบบการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียนมีระบบข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สถานที่ติดต่อของผู้ปกครองให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ในกรณีเกิดปัญหาสามารถแจ้งผู้ปกครอง

รวดเร็วถูกต้อง และการสอนวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุเบื้องต้น ทั้งนี้ เพราะสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองเป็นห่วงมาก เนื่องจากเด็กเล็กยังช่วยตัวเองไม่ได้ หากเกิดกรณีฉุกเฉินขึ้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2540 : 35 - 45) ได้กล่าวถึงสวัสดิภาพเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่าเด็กอนุบาลเป็นวัยที่ต้องการดูแลอย่างใกล้ชิด ครูและผู้ปกครองควรได้เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การดูแลเด็กเป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนิสัยและพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ครูดูแลความปลอดภัยของเด็กได้ง่ายขึ้น

ส่วนความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้โรงเรียนมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์ และชื่อบุคคล สถานที่ติดต่อของผู้ปกครอง ให้เป็นปัจจุบันเสมอ เพื่อใช้ในการเกิดปัญหาแจ้งผู้ปกครองได้รวดเร็ว ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะ การจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล นอกจากการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาการตามวัยแล้ว ส่วนหนึ่งที่ผู้ปกครองให้ความสนใจมากคือ สวัสดิภาพของเด็กปฐมวัย งานความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถที่จะละเลยไปได้ (สุโขทัยธรรมาราช. 2529 : 133) ด้วยเหตุที่เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ตามความรู้ความเข้าใจของเด็ก ผู้ปกครองจึงห่วงใยต่อเด็กมาก โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดระบบการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองหลาย ๆ รูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านโทรศัพท์ จะทำให้การสื่อสารสามารถกระทำได้ทั้ง 2 ทาง คือ ทางโรงเรียนและทางผู้ปกครอง

ส่วนความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับครูสอน วิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุเบื้องต้นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะครูเปรียบเสมือนผู้ดูแลเด็กแทนพ่อแม่ในขณะที่เด็กอยู่ในโรงเรียน จึงต้องรักและดูแลเอาใจใส่เด็กอนุบาลเช่นเดียวกับเป็นลูกของครู ให้ความห่วงใยต่อการเป็นอยู่ และความปลอดภัยของเด็ก ครูต้องสามารถจำแนกลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเด็กในความดูแลของครูได้เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการและการเรียนรู้ไม่เท่ากัน แม้ว่าอายุจะเท่ากัน ทั้งนี้เพราะปัจจัยหลายอย่างทั้งทางด้านสติปัญญา ภูมิภาวะและการเลี้ยงดูจากที่บ้าน บางคนอาจเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เมื่อครูบอกเพียงครั้งเดียว แต่บางคนไม่สามารถแม้ครูจะบอกหลายครั้งแล้วก็ตาม ความใกล้ชิดของครูกับเด็กจะช่วยให้ครูได้รู้จักเด็กและช่วยเหลือเด็กได้เมื่อต้องการ เด็กทุกคนต้องการความรัก ความเข้าใจและการรับรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายทั้งหลายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเด็ก การรักษาสวัสดิภาพให้แก่เด็กปฐมวัยเพื่อการมีชีวิตอยู่ที่ดีและปลอดภัย กระทำได้โดยยอมรับ และเข้าถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย และความคิด เห็นถึงข้อจำกัดของเด็กที่ต้องการการพึ่งพาจากผู้ใหญ่ เห็นถึงจุด

ที่เด็กต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อการช่วยตนเอง โรงเรียนควรสอนเด็กเพื่อให้เด็กช่วยตัวเองและเรียนรู้ที่จะช่วยตนเองได้ตามวัยและพัฒนาการ เพื่อความสามารถในการดูแลตนเองในปัจจุบันและอนาคต การดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กปฐมวัย เป็นหน้าที่ของทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน การสอนและการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ เพื่อการช่วยตนเองให้สอดคล้องกับพัฒนาการเป็นสำคัญ ผู้ใหญ่จะเป็นผู้คอยดูแล สนับสนุน และส่งเสริมให้เด็กมีความปลอดภัย ด้วยการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด จัดการสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยกับเด็ก และเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย และสอดคล้องกับ สมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2528 : 683 - 706) ที่สรุปได้ว่า สวัสดิศึกษาที่จะนำมาใช้กับเด็กปฐมวัยนั้น ควรคำนึงว่าเป็นเรื่องหรือสิ่งใกล้ชิดตัวเด็กซึ่งเด็กสามารถเข้าใจได้ปฏิบัติได้ รวมทั้งความเหมาะสมกับความสามารถในระดับอายุของเด็กด้วย เรื่องหรือสิ่งใกล้ตัว และรอบตัวเด็กดังกล่าวนี้สามารถจัดแบ่งเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ พอสรุปคือ การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในสถานศึกษาปฐมวัย เด็กปฐมวัยมีอายุประมาณ 3 - 6 ขวบนั้น มักจะได้รับอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการพลัดตกหกล้ม การปีนป่ายซึ่งขาดความระมัดระวัง ดังนั้น การให้สวัสดิศึกษาแก่เด็ก จะทำให้เด็กมีความระมัดระวังตนเองได้ดีขึ้น และในขณะเดียวกันในสถานปฐมวัยศึกษาจะต้องเน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการปฏิบัติตนเองให้ปลอดภัย การให้สวัสดิศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในการเดินทางไป-กลับ การรู้จักเครื่องหมายและกฎจราจร ตามปกติเด็กปฐมวัยยังอยู่ในความดูแลของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการเดินทางไป-กลับ แต่อย่างไรก็ตามในระหว่างการเดินทางของเด็กกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น ไม่ว่าจะเดินด้วยเท้า นั่งรถส่วนตัว นั่งรถจักรยานหรือนั่งรถประจำทางไป-กลับนั้น เด็ก ๆ จะมีความสนใจเกี่ยวกับการจราจรมาก และจะหมั่นคอยถามข้อสงสัยต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองเสมอ บางทีเด็ก ๆ จะนำเรื่องต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นมาเล่าสู่เพื่อนหรือครูปฐมวัยฟังได้เสมอ ด้วยเหตุนี้ จึงคิดว่าเป็นเรื่องของสวัสดิศึกษาที่จะให้ความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในบ้าน และการรักษาตนเองให้ปลอดภัย ความจริงเรื่องสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุในบ้านควรจะเป็นเรื่องของผู้ปกครอง แต่เมื่อเรามีการให้สวัสดิศึกษาในสถานปฐมวัยศึกษาแล้วจึงสมควรจะได้คลุมไปจนถึงบ้าน โดยร่วมมือกับผู้ปกครองจะเป็นการช่วยเด็กให้เกิดความคุ้นเคยในการปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และมั่นใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองได้อย่างปลอดภัย การให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับภัยจากเครื่องใช้และสิ่งรอบตัวเด็ก เช่น เครื่องไฟฟ้า และการศึกษาถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษอันได้แก่ อากาศ น้ำ อาหารและเสียง เป็นต้น เรื่องอัคคีภัยเป็นเรื่องที่เด็ก ๆ จะได้รับรู้ถึงอันตรายของมันและการเกิดอัคคีภัย ซึ่งบางครั้งเด็ก ๆ ทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อัคคีภัย และเครื่องไฟฟ้า อาจจะจัดประสบการณ์ต่อเนื่องจากสวัสดิศึกษาในบ้านได้ ส่วนเรื่องอากาศ น้ำ

อาหาร และเสียงนั้น แยกเป็นเรื่อง ๆ ให้เด็กได้รู้ ได้เห็น เช่น การออกไปศึกษานอกสถานที่ การสถิติให้เด็กรู้จักสังเกตสิ่งควรรับประทาน และการรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายเท่านั้น

4. สนามเด็กเล่น พบว่า ผู้ปกครองต้องการในระดับมาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับสนามเด็กเล่นควรอยู่ในที่โปร่ง ครู และผู้ปกครองสามารถมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะ สนามเด็กเล่นช่วยให้เด็กพัฒนาร่างกายทำให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดีด้วยใจ มีจินตนาการดีบรรยากาศของสนามเด็กเล่นจะให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมที่จะพัฒนาร่างกาย การสำรวจ การค้นพบ และการเกิดการเรียนรู้ สนามเด็กเล่นควรอยู่ติดกับห้องเล่นและควรอยู่ชิดมุมห้องของอาคาร เพื่อให้ครูสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงบริเวณสนามเด็กเล่น ซึ่งสอดคล้องกับ เบเกอร์, เยวพา เดชะคุปต์ (2536 : 213 ; อ้างอิงมาจาก Deeper and others, 1987 ; Citing Baker. n.d.) ที่กล่าวว่าสนามเด็กเล่นควรมีความเป็นสัดส่วน โดยควรมีกำแพง หรือฉากกั้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและครูควรดูแลอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กเล่น แต่ไม่ควรรบกวนขณะที่เด็กเล่นอย่างอิสระและควรมีที่กำบังลมและแดดไว้บ้าง โดยมีมุมที่เด็กจะเล่นได้ทั้งคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่ม โดยไม่ห่างจากสายตาครูนัก ที่สนามเด็กเล่น ควรปลูกต้นไม้ประดับที่จะช่วยทำให้สภาพสดชื่น การเล่นของเด็กที่ตุนั้นจะต้องจัดระบบการเล่นที่จะให้เด็กได้ประสบการณ์การเล่นที่น่าตื่นเต้น ควรให้เด็กมีโอกาสที่จะได้ทำใหตนเองสดชื่นแจ่มใสขึ้น ได้ทดลองความสามารถของเด็ก เช่น การปีนป่าย การกระโดด การทรงตัว และการวิ่ง การที่เด็กได้เล่นในเนื้อที่กลางแจ้งที่กว้างขวางและปลอดภัยจะทำให้เด็กได้มีโอกาสที่จะฝึกความคล่องแคล่วของร่างกายในการออกกำลังกาย ในการออกกำลังกายซึ่งทำให้เด็กแข็งแรงช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหว และช่วยพัฒนาในด้านความคิดของเด็กด้วย นอกจากนี้ยังมีผลให้เด็กได้พัฒนาการบังคับแขนขาตามความต้องการ ซึ่งจะทำให้เด็กมีความมั่นใจในตัวเองและมีความกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น

ส่วนสนามเด็กเล่นควรอยู่ไกลจากที่จอดรถ และทางเดินรถยนต์ ผู้ปกครองต้องการในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการเกิดอุบัติเหตุขึ้น 90% เกิดจากความบกพร่องของคน ซึ่งแน่นอนที่เราสามารถป้องกันได้โดยการให้ความรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน และจากการศึกษาพบว่าสถิติอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจราจรเกิดขึ้นบริเวณหน้าโรงเรียนมีอัตราสูง ทั้งนี้มีสาเหตุสรุปได้ว่าเป็น เพราะเด็กขาดจิตสำนึกของความปลอดภัยและส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับเด็กเล็กเสียกว่าครึ่งหนึ่ง (วิจิตร บุญยะโหดระ 2527 : 34) ทั้งนี้เพราะเด็กเล็กเป็นวัยที่ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ ความรู้ความเข้าใจของเด็กอยู่ในระดับความคิดก่อนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามการรับรู้โดยตรงเท่านั้น (Piaget. 1962 : 42) ด้วยลักษณะดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความห่วงใยต่อเด็กเล็กมาก

การมีที่จอดรถหรือมีทางของรถยนต์ใกล้สนามเด็กเล่นจึงทำให้ผู้ปกครองกังวลใจอย่างมาก แต่ถ้าโรงเรียนมีสถานที่คับแคบไม่สะดวกต่อการจัดการควรมีรั้วรอบขอบชิด ที่แข็งแรงป้องกันมิให้เด็ก ๆ ออกนอกบริเวณได้ จะทำให้ผู้ปกครองคลายความห่วงใย

ส่วนสนามเด็กเล่นเป็นสนามกลางแจ้งที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้สบายมีร่มเงาไม่ร้อนเวลาเล่น ผู้ปกครองต้องการในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสนามเด็กเล่น ควรมีการดูแลอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กเล่น แต่ไม่ควรรบกวนขณะที่เด็กเล่นอย่างอิสระ และควรมีที่กำบังลมและแดดเอาไว้บ้างบางส่วนด้วย โดยที่มุมที่เด็กจะเล่นได้ทั้งคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่มโดยไม่ห่างจากสายตาครูนัก ที่สนามเด็กเล่น ควรปลูกต้นไม้ประดับที่จะช่วยทำให้สนามสดชื่น แต่ควรจะต้องจัดเอาไว้ในบริเวณที่เด็กจะไม่เหยียบย่ำ การจัดบริเวณให้เหมาะสมจะช่วยลดความร้อนของอุณหภูมิลงได้ (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2536 : 213) และตำแหน่งของพื้นที่เล่นควรอยู่ทางทิศใต้หรือทิศตะวันตกเฉียงใต้เพราะเป็นบริเวณที่รับแสงแดดทั้งวัน และเป็นตำแหน่งที่มีลมพัดผ่านตลอดเวลา ควรปลูกต้นไม้ไว้ให้ร่มเงาและให้ความสวยงาม นอกจากนี้ควรจัดให้มีเพิงหรือสิ่งก่อสร้างแบบกึ่งถาวร แบบโครงสร้างเบา ๆ ไว้บ้างเพื่อใช้เป็นบริเวณที่ร่มให้เด็กได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกอาคารด้วย (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 192)

5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีสถานภาพระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกัน ซึ่งอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกันซึ่งสอดคล้องกับน้อมฤดี จงพยุงะ และคณะ (2518; 73) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาดีย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูและการให้คำแนะนำที่ดีแก่เด็กได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย เช่นการรู้จักแบ่งเวลาให้ความอบอุ่น ดูแลสุขภาพ รักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย อบรมสั่งสอนเรื่องมารยาททางสังคม วัฒนธรรม ระเบียบต่าง ๆ และการแนะนำในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นการส่งเสริมในการสร้างพัฒนาการให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จาลโซ เบิร์นส์และริเวอร์ ที่ว่าระดับการศึกษาของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติทางสวัสดิภาพ (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. 2530 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Jalso, Burns and Rivers. n.d.) ที่ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูงขึ้นจะมีการปฏิบัติที่มีเหตุผลขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สายใจ คุ่มขนาบ (2515 : 118-123) ที่ว่า ครอบครัวที่หัวหน้ามีการศึกษามีการปฏิบัติทางด้าน

อนามัยดีกว่า ครอบครัวที่หัวหน้าไม่มีการศึกษา นอกจากนั้น ฤชชงค์ กุณฑลบุตร (2524 : 150 - 157) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านอนามัยของประชาชน ในเขตหมู่บ้านประมงในจังหวัดระยองพบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติทางด้านสวัสดิภาพอนามัย กล่าวคือ หัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงมีการปฏิบัติที่ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ จากเอกสารและการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย มีความเห็นว่ารระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลต่างกันด้วย

5.2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรม การปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีรายได้สูงย่อมมีเงินพอที่จะจัดหาสิ่งของที่จำเป็น ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ใช้ในครอบครัวดังเช่น กานดา ณ ถลาง กล่าวว่า มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมที่จะมีเงินเตรียมสิ่งจำเป็นไว้ให้ลูกได้ดีกว่ามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทั้งนี้รวมทั้งสภาพของสถานที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะด้วย (กานดา ณ ถลาง, 2511 : 119) ซึ่งสอดคล้องกับ อานนท์ อาภาภิรมย์ ที่กล่าวไว้ว่า ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นครอบครัวที่มีฐานะยากจนมักจะมี การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลย เพราะผู้ปกครองต้องไปทำมาหากินไม่มีเวลาที่จะดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ปล่อยให้เด็กอยู่กันตามลำพัง ตรงกันข้ามกับครอบครัวชั้นกลางและชั้นสูงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี รายได้สูง ย่อมมีเวลาพอที่จะเอาใจอบรมสั่งสอนลูก ๆ ให้มีการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพได้ถูกต้องเหมาะสมกว่า รวมทั้งอยู่ในฐานะที่จัดหาสิ่งของเครื่องใช้ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาใช้ในครอบครัวได้มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน (อานนท์ อาภาภิรมย์, 2515 : 167) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีผลทำให้พฤติกรรม การปฏิบัติทางด้านความปลอดภัยแตกต่างกันด้วย เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ บิดา-มารดาซึ่งไม่มีความรู้ทักษะหรือเงินที่จะเลี้ยงดูลูกของตนให้ดีได้ ครอบครัวประเภทนี้ มักจะอยู่ในแหล่งสลัม หรือกระท่อมเล็ก ๆ เด็กที่มาจากครอบครัวประเภทนี้จะมีความเป็นอยู่ไม่ถูกต้องตามสุขลักษณะมีสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษภัยต่อสวัสดิภาพของเด็ก ที่อยู่อาศัยแออัด ไม่มีอากาศถ่ายเทไม่เคยได้รับการตรวจสุขภาพ สถานศึกษาเด็กปฐมวัย จึงเป็นวิธีการที่ดีที่จะช่วยเหลือเด็กได้อีกทางหนึ่ง (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527 : 10) จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วอาจจะสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกันด้วย

5.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างคุณภาพของเด็ก ให้มีลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพที่ต้องการ แต่ละครอบครัวต่างก็มีวิถีการดำเนินชีวิตเป็นของตนเองโดยเฉพาะ (เครือวัลย์ สุทธานินทร์ และคณะ. 2509 : 102 ) อาชีพของบุคคลก็เป็นสิ่งหนึ่งที่กำหนดแนวความคิดเจตคติรวมทั้งการปฏิบัติของบุคคล การปฏิบัติของคนหาเข้ากันค้ำกับคนที่มีอาชีพสูง ๆ ที่สังคมยกย่องจะแตกต่างกัน พวกที่มีอาชีพสูง ๆ นั้นมีแนวโน้มจะเป็นตัวบุคคลที่มีความคิดผูกมัดกับระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ส่งผลไปถึงการปฏิบัติด้วย (สุโท เจริญสุข. 2520 : 41) เช่นอาชีพรับราชการ ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความเป็นอยู่และสถานภาพทางสังคมโดยส่วนรวมดีกว่าคนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะในชนบท คนที่ประกอบอาชีพรับราชการนั้นจะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน การประพฤติปฏิบัติจะต้องอยู่ในระเบียบแบบแผนและวินัย สิ่งเหล่านี้จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังพฤติกรรมสวัสดิภาพทางด้านความปลอดภัยให้แก่ลูก ๆ เท่าที่ควรซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสายใจ คุ่มขนาน ( 2515 : 22 ) พบว่าครอบครัวที่หัวหน้าประกอบอาชีพรับราชการ มีพฤติกรรมสวัสดิภาพดีกว่าครอบครัวที่หัวหน้าประกอบอาชีพเกษตรกรรมในทำนองเดียวกัน สุภาพ กลีบบัว (2524 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาความรู้ด้านสวัสดิภาพและภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน มีความรู้ทางด้านสวัสดิภาพไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพต่างกันมีความรู้ทางด้านสวัสดิภาพแตกต่างกัน เช่น นักเรียนที่มารดา รับราชการมีความรู้ด้านสวัสดิภาพมากกว่านักเรียนที่มารดาค้าขาย และรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความรู้ด้านสวัสดิภาพของนักเรียนในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้ (ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ. 2523 : 50 - 51) จากเอกสารและงานวิจัยกล่าวมาแล้ว อาจสรุปได้ว่าอาชีพของผู้ปกครองมีผลทำให้ความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน

### **ข้อเสนอแนะทั่วไป**

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง สวัสดิภาพของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเด็กปฐมวัย ควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงส่งเสริมสวัสดิภาพในโรงเรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน สวัสดิภาพโรงเรียน โดยเฉพาะคนขับรถโรงเรียนต้องเป็นผู้มีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกและประสบการณ์ สวัสดิภาพอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อาคารเรียนและห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมดแมลง บริเวณมีรั้วกันและมีอุปกรณ์ควบคุมเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดในโรงเรียนมิให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้ มีสวัสดิศึกษาการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียนและการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และสนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง ครูหรือผู้ปกครองนักเรียนมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา อยู่ห่างไกลจากที่จอดรถหรือทางเดินรถ เป็นสนามกลางแจ้งมีร่มเงา

จากทั้งหมดที่กล่าวมาผู้ปกครองนักเรียนต้องการในระดับมากเรียงตามลำดับ

2. การจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนเด็กปฐมวัย ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเรื่อง คนขับรถบรรพการในห้องเรียน การประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน และสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย

3. ควรจัดสวัสดิศึกษาให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เช่น เมื่อไฟไหม้ ช้ำมถนน นั่งรถ น้ำท่วมจะทำอย่างไร

### **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิภาพนักเรียน ในโรงเรียนอนุบาลในระดับภูมิภาค เพื่อทำผลการวิจัยมากำหนดเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการด้านสวัสดิภาพสำหรับเด็กปฐมวัย อันจะส่งผลต่อการรับรองคุณภาพและเป็นหลักคุณภาพของหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยงานบริการในภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมตลอดจนรวมถึงงานด้านบริการปัจจุบัน

2. ควรมีการวิจัยถึงรูปแบบ วิธีการจัดสวัสดิภาพนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล และการนำมาประยุกต์ใช้ในการดูแลเด็กปฐมวัยของคนรุ่นก่อน ๆ เพื่อรวบรวมภูมิปัญญาที่ไทยทรงคุณค่าได้มีการสะสมกันมานาน อันจะเป็นการทบทวน ประเมินผลแนวดำเนินการปัจจุบันที่ได้แนวคิดอิทธิพลและการจัดการจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

กานดา ณ ถลาง. “พันธกรรมและสิ่งแวดล้อมอันมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตของเด็ก,”

เอกสารการนิเทศการศึกษานับที่ 92 บทความประกอบหมวดวิชาการศึกษา

จิตวิทยาพัฒนาการ หน้า 15 - 21. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรม

การฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2511.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. “สวัสดิภาพเด็กปฐมวัย,” วารสารการศึกษาศรีอยุธยา. 1(4) : 35 - 45;

ตุลาคม, 2540.

คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎามนตรี. จำนวนที่ได้รับอุบัติเหตุ.

กรุงเทพฯ : 2531. อัดสำเนา.

\_\_\_\_\_ จำนวนที่ได้รับอุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ : 2537. อัดสำเนา.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเกี่ยวกับเด็กเล็ก

ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,

2540. /

\_\_\_\_\_ สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการ

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540-2544. ,

คณะบรรณาธิการ. “ปกิณกะน่ารู้สำหรับครูอนุบาล,” วารสารการศึกษาศรีอยุธยา.

1(2) : 77 - 81 ; เมษายน 2540.

เครือวัลย์ สุทธานินทร์ และคณะ. พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพฯ :

ศรีหงส์, 2509.

จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์. การอนุบาลศึกษา. พิษณุโลก : ภาควิชาครุศาสตร์

วิทยาลัยครูพิษณุโลก, 2528. อัดสำเนา.

น้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ. คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : ศึกษาสัมพันธ์, 2518.

เบญจา แสงมะลิ. “ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา,”

ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 14.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ. การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนมัธยมสาธิต มศว ประสานมิตร และโรงเรียนสายน้ำผึ้ง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ; 2523. อัดสำเนา.

พรสิริ อิงค์ชัยโชติ. แนวความคิดทางการศึกษาและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี ๆ ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

พิมแข สารวงศ์จันทร์. การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กของครู ในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

ภักดี ชุตติชูเดช. “สภาพปัจจุบันของเด็กไทย,” ใน รายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2523.

ภูษงค์ ภูณทลบุตร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติทางด้านการอนามัยของประชาชนในเขตหมู่บ้านประมง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536. อัดสำเนา.

วรรณิ พฤกษ์ะวัน. ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษา, 2539.

วิจิตร บุญยะโหดระ. สวัสดิศึกษาเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน. กรุงเทพฯ : เซซฐสตูดิโอ แอนด์ กราฟิค ดีไซน์ จำกัด , 2527.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. 2536. 28 พฤษภาคม 2536.

ส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ, กอง กรมพลศึกษา. การวิเคราะห์อุบัติเหตุในวิทยาลัยพลศึกษา. กรุงเทพฯ : 2530. อัดสำเนา.

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา. "สวัสดิศึกษาและสวัสดิศึกษาปฐมวัย," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา  
การจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษาเล่มที่ 2 หน่วยที่ 12. กรุงเทพฯ :

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

สายใจ คุ่มขนาน. ปัจจัยที่ยังผลต่อการปฏิบัติงานทางด้านอนามัยของชาวชนบทใน  
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
2515. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดการจัดการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.

\_\_\_\_\_. เอกสารการสอนชุดการจัดการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

\_\_\_\_\_. เอกสารการสอนชุดการจัดการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.

\_\_\_\_\_. เอกสารการสอนชุดการจัดการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.

สุภาพ กลีบบัว. ความรู้ทางด้านอนามัยและสภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. อัดสำเนา.

โสภาพรรณ ชัยสมบัติ. "ก้าวแรกที่เด็กเข้าโรงเรียน," แม่และเด็ก ; 93-97 ; ตุลาคม 2528.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,  
2535.

อานนท์ อาภาภิรมย์. มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ :

บำรุงนุกุลกิจ, 2515.

Cronbach, Lee Joseph. Essential of Phychological Testing. 3rd ed. New York :

Harper and Row, 1971.

Deeper et al., Edwark F. DeRoche and Jeffrey S. Kaiser. Complete Guide

to Administering School Services. New York : Parker Publishing Company,  
Inc., 1987.

Edward, Aleen L. Statistical Methods of the Behavior Science. New York : Rinchart, 1954.

Piaget, J. Play Dreams and Imitation in Children. New York : W.W. North & Company Inc., 1962.

Yamane', Taro. Statistical on Introductory Analysis. 2nd ed. Tokyo: Harper & Row, 1967.

ภาคผนวก

## ภาคผนวก

- ก - ตารางแสดงการสุ่มตัวอย่าง
- ข - แบบสอบถามเรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน  
ในโรงเรียนอนุบาล
- ค - บทคัดย่อไทย
- ง - บทคัดย่ออังกฤษ

## ตาราง แสดงการสุ่มตัวอย่าง

| เขต                  | จำนวน<br>โรงเรียน | จำนวน<br>โรงเรียนที่สุ่มมา | จำนวนผู้ปกครองที่<br>ถูกเลือกจากการสุ่ม |
|----------------------|-------------------|----------------------------|-----------------------------------------|
| 1. ดุสิต             | 29                | 14                         | 42                                      |
| 2. บางกะปิ           | 38                | 19                         | 57                                      |
| 3. บางเขน            | 27                | 13                         | 39                                      |
| 4. บางรัก            | 13                | 6                          | 18                                      |
| 5. ปทุมวัน           | 10                | 5                          | 15                                      |
| 6. ป้อมปราบศัตรูพ่าย | 8                 | 4                          | 12                                      |
| 7. พญาไท             | 14                | 7                          | 21                                      |
| 8. พระโขนง           | 35                | 17                         | 51                                      |
| 9. พระนคร            | 10                | 5                          | 15                                      |
| 10. มีนบุรี          | 10                | 5                          | 15                                      |
| 11. ยานนาวา          | 14                | 7                          | 21                                      |
| 12. ลาดกระบัง        | 7                 | 3                          | 9                                       |
| 13. สัมพันธวงศ์      | 2                 | 1                          | 3                                       |
| 14. หนองจอก          | 3                 | 1                          | 3                                       |
| 15. คลองสาน          | 20                | 10                         | 30                                      |
| 16. ดลิ่งชัน         | 16                | 8                          | 24                                      |
| 17. ธนบุรี           | 27                | 13                         | 39                                      |
| 18. บางขุนเทียน      | 15                | 7                          | 21                                      |
| 19. บางกอกใหญ่       | 13                | 6                          | 18                                      |
| 20. บางกอกน้อย       | 31                | 15                         | 45                                      |

| เขต              | จำนวน<br>โรงเรียน | จำนวน<br>โรงเรียนที่ส่งมา | จำนวนผู้ปกครองที่<br>ถูกเลือกจากการสุ่ม |
|------------------|-------------------|---------------------------|-----------------------------------------|
| 21. ภาษีเจริญ    | 39                | 19                        | 57                                      |
| 22. ราชบุรีบูรณะ | 22                | 11                        | 33                                      |
| 23. หนองแขม      | 15                | 7                         | 21                                      |
| 24. ห้วยขวาง     | 14                | 7                         | 21                                      |
| 25. ดอนเมือง     | 23                | 11                        | 33                                      |
| 26. จตุจักร      | 32                | 16                        | 48                                      |
| 27. ลาดพร้าว     | 21                | 10                        | 30                                      |
| 28. บึงกุ่ม      | 28                | 14                        | 42                                      |
| 29. บางซื่อ      | 19                | 9                         | 27                                      |
| 30. ราชเทวี      | 19                | 9                         | 27                                      |
| 31. คลองเตย      | 38                | 19                        | 57                                      |
| 32. ประเวศ       | 12                | 6                         | 18                                      |
| 33. สาทร         | 22                | 11                        | 33                                      |
| 34. บางคอแหลม    | 17                | 8                         | 24                                      |
| 35. จอมทอง       | 15                | 7                         | 21                                      |
| 36. บางพลัด      | 25                | 12                        | 36                                      |
| 37. ดินแดง       | 12                | 6                         | 18                                      |
| 38. สวนหลวง      | 16                | 8                         | 24                                      |
| รวม              | 731               | 356                       | 1,068                                   |

## แบบสอบถาม

### เรื่อง

**ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล**

### คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ในโรงเรียน
2. ด้านสนามเด็กเล่นในโรงเรียน
3. ด้านบุคลากรในโรงเรียน
4. ด้านรถโรงเรียน
5. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน

โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบสอบถามและโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ ซึ่งคำตอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปประมวลข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและยังตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอีกต่อไป

## แบบสอบถาม

### เรื่อง

### ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

อธิบาย โปรดกาเครื่องหมาย  $\sqrt{\quad}$  ลงใน [ ] หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ให้ตรงตามความเป็นจริง

1. ท่านเกี่ยวข้องกับเด็กโดยเป็น

[ ] บิดา                      [ ] มารดา                      [ ] อื่นๆโปรดระบุ.....

2. วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของท่าน

[ ] ประถมศึกษา                      [ ] มัธยมศึกษา  
[ ] ประกาศนียบัตรอนุปริญญาหรือเทียบเท่า                      [ ] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า  
[ ] สูงกว่าปริญญาตรี

3. รายได้ต่อเดือนของท่าน คือ (ให้ตอบรายได้หลักของครอบครัว)

[ ] ต่ำกว่า 5,000 บาท                      [ ] 5,001-7,500 บาท  
[ ] 7,501-10,000 บาท                      [ ] มากกว่า 10,000 บาท

4. อาชีพของท่านในขณะนี้คือ

[ ] รับราชการ                      [ ] ประกอบธุรกิจส่วนตัว                      [ ] พนักงานรัฐวิสาหกิจ  
[ ] เกษตรกรรม                      [ ] รับจ้าง                      [ ] แม่บ้าน/พ่อบ้าน

## ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียน

**คำชี้แจง** ให้ท่านเลือกตอบตามความคิดเห็นของท่านตามระดับคำตอบ ซึ่งมี 2 แบบ คือ แบบเชิงบวก และแบบเชิงลบ และในแต่ละเชิงก็แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

4 เห็นด้วยมากที่สุด หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือท่านได้ประสบเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ ตามข้อความนั้นเป็นประจำ

3 เห็นด้วยมาก หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือประสบเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ ตามข้อความนั้นบ่อยครั้ง

2 เห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น หรือประสบเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ตามข้อความนั้นบ้าง

1 ไม่เห็นด้วย หมายความว่าท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือยังไม่ได้ประสบเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ตามข้อความนั้น

**การตอบ** ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในระดับหนึ่งเพียงช่องเดียว (โปรดตอบทุกข้อ)

### ตัวอย่าง

| ข้อความ                                                          | ระดับความต้องการ  |             |          |             |
|------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------|----------|-------------|
|                                                                  | เห็นด้วยมากที่สุด | เห็นด้วยมาก | เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วย |
| 1. เด็กอนุบาลส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจากทางบ้าน | .....             | .....       | .....    | .....       |

1. ถ้าท่านเลือก ✓ ในข้อเห็นด้วยมากที่สุด หมายความว่า ท่านเห็นว่าเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจากทางบ้านเป็นประจำ

2. ถ้าท่านเลือก ☒ ในข้อเห็นด้วยมาก หมายความว่า ท่านเห็นว่าเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจากทางบ้านบ่อยๆ
3. ถ้าท่านเลือก ☒ ในข้อเห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นว่าเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจากทางบ้านบ่อยๆ
4. ถ้าท่านเลือก ☐ ในข้อไม่เห็นด้วย หมายความว่า เด็กอนุบาลส่วนใหญ่ไม่ได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจากทางบ้านเลย

| ข้อความ                                                                                                        | ระดับความต้องการ              |                     |              |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|---------------------|
|                                                                                                                | เห็น<br>ด้วย<br>มาก<br>ที่สุด | เห็น<br>ด้วย<br>มาก | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย |
| <b>หมวดที่ 1</b> ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิภาพด้าน อาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อไปนี้ในระดับใด |                               |                     |              |                     |
| 1. บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในโรงเรียน.....                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 2. โรงเรียนมีต้อมยามหรือภารโรงรักษาความปลอดภัยในทางเข้าออก.....                                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 3. ทางโรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบคนเข้าออกในโรงเรียนทุกครั้ง .....                                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 4. โรงเรียนจัดเส้นทางจราจรในโรงเรียนให้ปลอดภัยแยกทางเดินรถ ทางเดินเท้า และทางม้าลาย.....                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 5. โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่หรือครูคอยให้คำแนะนำการเข้าออกโรงเรียนอย่างชัดเจน .....                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 6. อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไฟฟ้าในโรงเรียน เช่น ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊ก.....              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 7. ขนาดของห้องเรียนกว้างขวางเหมาะกับจำนวนเด็กโดยประมาณ 6X8 เมตร ต่อนักเรียน 25 คน .....                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 8. ห้องเรียนทุกห้องควรติดเครื่องปรับอากาศ .....                                                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 9. ภายในอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทดีไม่มีมดอับ .....                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 10. ขนาดโต๊ะเรียนเก้าอี้ ตู้เก็บของ กระดาน บอร์ด มีขนาดที่เหมาะสมกับส่วนสูงของเด็ก.....                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 11. มีการแบ่งอาคารเรียนเป็นสัดส่วนประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ.....                          | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 12. พื้นอาคารเรียนสะอาดและไม่ลื่น.....                                                                         | ....                          | ....                | ....         | ....                |

| ข้อความ                                                                                                                                         | ระดับความต้องการ              |                     |              |                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|---------------------|
|                                                                                                                                                 | เห็น<br>ด้วย<br>มาก<br>ที่สุด | เห็น<br>ด้วย<br>มาก | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย |
| 13. ห้องน้ำมีเพียงพอสำหรับเด็ก จัดขนาดเครื่องสุขภัณฑ์ได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก<br>สะอาดโปร่ง สามารถตรวจสอบความปลอดภัยของเด็กได้ .....             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 14. สถานที่นอน ที่นอน เน้นเรื่องความสะดวก มีระเบียบ และปลอดภัย .....                                                                            | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 15. อาคารเรียนแต่ละชั้นมีลูกกักกันระเบียบมิให้เด็กป็นปาย .....                                                                                  | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 16. บริเวณโรงเรียนมีสนามหญ้าและปลูกต้นไม้เพียงพอที่จะให้เด็กวิ่งเล่นและศึกษา<br>.....                                                           | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 17. โรงเรียนจัดปลูกไม้ดอกและไม้ใบสำหรับเด็กศึกษารรรมชาติวิทยา .....                                                                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 18. สวนในโรงเรียนได้รับการตกแต่งสวยงามเป็นระบบสวนป่า .....                                                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 19. ครูใส่ใจต่อการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดด้านความปลอดภัย .....                                                                                     | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 20. ครูขาดการเอาใจใส่ในการตอบคำถามและแนะนำเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัย .....                                                                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 21. โรงเรียนมีระบบการกำจัดขยะเป็นอย่างดีและฝึกเด็กให้รักษาความสะอาด .....                                                                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 22. ท่าเลที่ตั้งโรงเรียนปลอดภัยและเป็นพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม .....                                                                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 23. อาคารเรียนเลือกใช้ประตูหน้าต่างที่ทำด้วยกระจกช่วยให้เด็กมองเห็นทัศนียภาพ<br>ได้สวยงาม .....                                                 | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 24. โรงเรียนควรเป็นโรงเรียนชั้นเดียว .....                                                                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 25. โรงเรียนไม่มีห้องพยาบาลหรือมีแต่ยังไม่เหมาะสมสำหรับเด็กใช้เวลาเจ็บป่วย ...                                                                  | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 26. โรงเรียนที่เป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไปต้องเน้นความปลอดภัยเป็นพิเศษ มีราวกันขอบ<br>ระเบียบ แ่นหนา บันไดขึ้นลงมีราวจับกันเด็กพลัดตกจากที่สูง ..... | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 27. โรงเรียนอยู่ใกล้เขตชุมชนซึ่งสะดวกในการเดินทาง .....                                                                                         | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| <b>หมวดที่ 2 ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดความต้องการสวัสดิภาพด้านสนามเด็กเล่น</b>                                                                  |                               |                     |              |                     |
| ของโรงเรียนต่อไปนี้ในระดับใด                                                                                                                    |                               |                     |              |                     |
| 1. ท่านมีความวิตกกังวล เมื่อลูกของท่านเข้าไปเล่นในสนามเด็กเล่น .....                                                                            | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 2. เครื่องเล่น หรืออุปกรณ์การเล่นราคาสูงและทันสมัย .....                                                                                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 3. สนามเด็กเล่นเป็นสนามกลางแจ้งที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้สบาย มีร่มเงาไม้ ไม่<br>ร้อน เวลาเล่น .....                                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |

| ข้อความ                                                                                                                                        | ระดับความต้องการ              |                     |              |                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|---------------------|
|                                                                                                                                                | เห็น<br>ด้วย<br>มาก<br>ที่สุด | เห็น<br>ด้วย<br>มาก | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย |
| 4. สนามเด็กเล่นมีเครื่องเล่นครบตรงตามพัฒนาการของเด็ก เช่น ประเภทโหน ปีน ซิงช้า ม้าหมุนจำนวนเพียงพอ .....                                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 5. สนามเด็กเล่นมีรั้วรอบขอบชิดแยกเป็นสัดส่วน .....                                                                                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 6. สนามเด็กเล่นมีพื้นที่ที่มีความหลากหลายของ พื้นผิว เช่น พื้นดิน พื้นทราย พื้นหญ้า .....                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 7. สนามเด็กเล่นมีอุปกรณ์ของเล่นที่ได้รับการตรวจสอบสภาพให้ปลอดภัยอยู่เสมอ                                                                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 8. เครื่องเล่นสนามไม่ตั้งบนพื้นซีเมนต์ .....                                                                                                   | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 9. แมว สุนัข และสัตว์เลี้ยงไม่สามารถเข้าไปในบริเวณสนามเด็กเล่นได้ .....                                                                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 10. สนามเด็กเล่นอยู่ในที่โปร่ง ครู หรือผู้ปกครองสามารถมองเห็นเด็กได้ตลอดเวลา                                                                   | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 11. รอบๆสนาม มีบ้าน หรือ ศาลา ให้สำหรับเด็กที่ไม่ชอบเล่นกลางแจ้ง .....                                                                         | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 12. สนามเด็กเล่นอยู่ไกลจากที่จอดรถและทางเดินรถยนต์ .....                                                                                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 13. เครื่องเล่นบางชนิดเป็นอันตราย เช่น ซิงช้า ไม้หก .....                                                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 14. บุตร หลานของท่านมักประสบปัญหาบ่อยๆ ในสนามเด็กเล่น .....                                                                                    | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 15. ครูควรมีส่วนร่วมในการดูแลในสนามเด็กเล่นทุกครั้งที่มีเด็กอยู่ในสนาม .....                                                                   | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 16. สนามเด็กเล่นมีพุ่มหลายพุ่มมากเกินไป .....                                                                                                  | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 17. ครูแนะนำการเล่นอุปกรณ์ชนิดต่างๆเสมอและตรวจสอบการเล่นของเด็กเพื่อไม่ให้เป็น อันตรายต่อกัน เช่น แย่งของเล่น โยนทรายใส่ตาเพื่อน เป็นต้น ..... | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| <b>หมวดที่ 3 ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดความต้องการสวัสดิภาพด้านรถโรงเรียน</b><br>ต่อไปนี้เป็นระดับใด                                            |                               |                     |              |                     |
| 1. รถโรงเรียนอยู่ในสภาพที่ดีและมีใบแสดงยืนยันการตรวจสอบรถ .....                                                                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 2. คนขับรถโรงเรียนมีใบอนุญาตขับรถ มีจิตใจดี บุคลิกดีแต่งกายเรียบร้อย<br>มีประสบการณ์ เพียงพอ .....                                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 3. โรงเรียนจัดอบรมคนขับรถโรงเรียนให้มีความรับผิดชอบและมารยาทใน<br>การขับรถเสมอ .....                                                           | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 4. รถโรงเรียนมีสัญญาณแสดงว่าเป็นรถโรงเรียน เช่น สีของรถ ไฟสัญญาณ<br>บนหัวรถและท้ายรถ ป้ายติดข้างรถแสดงว่าเป็นรถโรงเรียน .....                  | ....                          | ....                | ....         | ....                |

| ข้อความ                                                                                                                                 | ระดับความต้องการ              |                     |              |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|---------------------|
|                                                                                                                                         | เห็น<br>ด้วย<br>มาก<br>ที่สุด | เห็น<br>ด้วย<br>มาก | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย |
| 5. ครูและคนขับรถดูแลความปลอดภัยของเด็กขณะอยู่ในรถ ขึ้น- ลงรถ และ<br>มอบเด็กให้ผู้ปกครอง.....                                            | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 6. ในตัวรถมีอุปกรณ์การสื่อสาร เช่น วิทยู มีเครื่องดับเพลิงในรถ ทำให้เด็กและ<br>ผู้โดยสารมี ความปลอดภัย.....                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 7. โรงเรียนจะจัดกระเป๋าสบายพาดเบียดันไว้ภายในรถทุกครั้งที่มีการ<br>ออกรถบริการสำหรับเด็ก .....                                          | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 8. รถโรงเรียนมีประกันชั้น 1 และให้ความคุ้มครองถึงเด็กในรถ .....                                                                         | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 9. รถโรงเรียนออกตามเวลาและมีครู หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมรถที่มีความสนใจ<br>ต่อความปลอดภัยของเด็กและเป็นมิตรกับเด็ก .....                   | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 10. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจะให้เด็กคาดเข็มขัดนิรภัยทุกคนขณะนั่งในรถ .....                                                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 11. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจะนับจำนวนเด็กเพื่อให้ที่นั่งรถไม่แออัด และส่งเด็กกลับ<br>บ้านได้ครบทุกคน .....                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 12. ท่านรู้สึกยุ่งยากใจในการที่จะใช้รถโรงเรียนในแง่ของความปลอดภัยของรถ<br>คนขับรถ และการรับส่ง .....                                    | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 13. รถโรงเรียนมีล็อกกันเด็กเปิดประตูเล่นเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็ก .....                                                                | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 14. การใช้รถโรงเรียนช่วยลดปัญหาจราจร .....                                                                                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 15. ครูหรือเจ้าหน้าที่คุมรถจัดสาธิตให้เด็กรู้จักความปลอดภัยขณะโดยสารรถ .....                                                            | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 16. เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับรถโรงเรียน โรงเรียนจะรับฟังและแก้ไข ตามคำแนะนำ<br>ซึ่ง ทำให้เด็กปลอดภัย .....                              | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| <b>หมวดที่ 4 ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไปนี้</b>                                                           |                               |                     |              |                     |
| <b>ในระดับใด</b>                                                                                                                        |                               |                     |              |                     |
| 1. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ                                                               | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 2. โรงเรียนจะมีป้ายนิเทศแสดงถึงการรักษาความปลอดภัยสำหรับเด็กที่เด็ก<br>จะดูภาพและทำความเข้าใจเป็นระยะๆตลอดทั้งปี.....                   | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 3. ครูจัดสอนเด็กเรื่องความปลอดภัยในหัวข้อสวัสดิศึกษาในหน่วย “ความปลอดภัย<br>ไว้ก่อน” ให้เด็กได้รู้จักการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุ ..... | ....                          | ....                | ....         | ....                |

| ข้อความ                                                                                                                                                                        | ระดับความต้องการ              |                     |              |                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|---------------------|
|                                                                                                                                                                                | เห็น<br>ด้วย<br>มาก<br>ที่สุด | เห็น<br>ด้วย<br>มาก | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย |
| 4. ครูมีการทบทวนการใช้อุปกรณ์และเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นให้กับเด็กทุกครั้ง<br>ก่อนออกไปเล่นหลังจากเด็กเล่นเสร็จแล้วครูติดตามผลการเล่น.....                                    | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 5. โรงเรียนขอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปลูกฝังความปลอดภัยให้แก่เด็กตั้งแต่<br>ที่บ้าน โดยโรงเรียนจัดทำข่าวสารเรื่อง “สวัสดิศึกษา” เป็นประจำ .....                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 6. โรงเรียนจัดกิจกรรมนิเทศ นิเทศการ เรื่องความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและ<br>ติดตามประเมินผล .....                                                                                 | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 7. โรงเรียนมีการซ้อมเรื่องอุบัติเหตุ เช่น การซ้อมหนีไฟและการปฐมพยาบาล<br>เบื้องต้น .....                                                                                       | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 8. โรงเรียนติดหมายเลขโทรศัพท์ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สถานีดับเพลิงไว้<br>ที่บอร์ดเห็นได้ชัดเจน .....                                                                             | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 9. โรงเรียนมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์และชื่อบุคคล สถานที่ติดต่อของ<br>ผู้ปกครองให้เป็นปัจจุบันเสมอเพื่อใช้ในกรณีที่เกิดปัญหาแจ้งผู้ปกครองได้รวดเร็ว<br>ถูกต้อง ..... | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 10. โรงเรียนจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุในโรงเรียน .....                                                                                                                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 11. ครูมีการจัดโครงการ ความปลอดภัยในตนเอง “ในหน่วยการจัดประสบการณ์สำหรับ<br>เด็ก” .....                                                                                        | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 12. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ทางด้านความปลอดภัยมา<br>บรรยายในโรงเรียน .....                                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 13. ในช่วงไมเรียนจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ .....                                                                                                      | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 14. ครูสอนวิธีแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องประสบหรือพบอุบัติเหตุเบื้องต้น .....                                                                                                    | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 15. โรงเรียนจะจัดทำประชุมครู ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อให้<br>ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพในโรงเรียน บ้าน และชุมชน .....                                         | ....                          | ....                | ....         | ....                |
| 16. โรงเรียนจะแสดงถึงความใส่ใจต่อปัญหาสวัสดิภาพอย่างสม่ำเสมอและแก้ ไขเมื่อจำเป็น.....                                                                                          | ....                          | ....                | ....         | ....                |

ความคิดเห็นอื่นๆ ถ้าท่านผู้ปกครองมีความเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนระดับอนุบาล และ  
เห็นควรจะได้รับการปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือมีข้อแก้ไข และเสนอแนะดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นภาพรรณ อุนากุล

### ประวัติของผู้วิจัย

|                      |                                                                                                 |
|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อ-สกุล            | นางนภาพรรณ อุนากุล                                                                              |
| เกิดวันที่           | 2 ตุลาคม 2497                                                                                   |
| สถานที่เกิด          | ต.บางยี่เรือ อ.ธนบุรี จ.ธนบุรี                                                                  |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน  | 9 ซอยตากสิน 7 ต.บางยี่เรือ อ.ธนบุรี จ.กรุงเทพมหานคร                                             |
| ตำแหน่งหน้าที่       | เจ้าหน้าที่ฝ่ายขายภาครัฐบาล บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)<br>ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลบัวเทพ |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน | 6 บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ถนนหลานหลวง กรุงเทพฯ                                           |

### ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2515 โรงเรียนราชินี ถ.มหาราช กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีประทีปวิทย์ กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2522 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน  
และการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

บทคัดย่อ

ของ

นภาพรพรณ อุณากุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2540

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนอนุบาล 4 ด้าน คือ ด้านอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2540 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวม 1,068 คน รวบรวมข้อมูลได้ 815 คน คิดเป็นร้อยละ 76.31 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่น .84 ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนทั้ง 4 ด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียนด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันโดยมีสวัสดิภาพของของรถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน โดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน และทั้ง 4 ด้านคือ ด้านอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

PARENT'S NEEDS ON STUDENT'S SAFETY IN KINDERGARTEN

AN ABSTRACT

BY

NAPAPUN UNAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirement for the Master of Education  
degree in Earlychildhood Education  
at Srinakharinwirot University

November 1997

This study aimed to investigate and compare parent's needs on children safety in kindergartens as to four aspects : school building and physical environment, playground, school bus, and safety education for preschooler according to parent's education, income, and occupation. Population consisted of parents of children in Bangkok under the Office of the Private Education Commission, 1997 academic year proportional random sampling rendered 1,065 subjects 815 respondents (76.31%) were returned. Instrument with the reliability at .84 for collecting data was researcher-constructed-questionnaire concerning four aspects of children safety. The data were analyzed by SPSS.

The results revealed that parent's needs on children safety as to school building and physical environment, playground, school bus, and safety education was at a high level as a whole as well as in each aspect. And it was found that there was a significant difference at .01 level among those of parents with different education, income, and occupation which was relevant to the research hypothesis.